

Начало>Предприемане на съдебни действия>Медиация>Медиация в държавите от ЕС

Медиация в държавите от ЕС

Медиацията е на различен етап на развитие в отделните държави-членки. Някои държави-членки имат изчерпателно законодателство или процедурни правила относно медиацията. В други законодателните органи не проявяват силен интерес към регулирането на медиацията. Има обаче държави-членки със солидна култура в областта на медиацията, които разчитат най-вече на саморегулирането.

Все повече спорове се внасят в съда. Това води не само до по-дълги периоди на изчакване спорът да се разреши, но и повиши съдебните разходи до нива, които често може да са несъразмерни със стойността на спора.

Медиацията в повечето случаи е по-бърза и, следователно, обикновено по-евтина от обичайното съдебно разглеждане. Това важи особено за държавите, в които има значително изоставане в съдопроизводството и съдебното разглеждане отнема средно няколко години.

Ето защо, въпреки многообразието в областите и методите на медиацията, в целия Европейски съюз нараства интересът към нея като средство за уреждане на споровете, което представлява алтернатива на съдебните решения.

Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.

Последна актуализация: 18/01/2019

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Белгия

Вместо да прибегвате до съд, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е алтернативен способ за разрешаване на спорове (АРС), при който медиатор подпомага страните в спора да постигнат споразумение. В Белгия правителството и практикуващите юристи са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Федералната комисия по медиация.

Въпреки че самата тя не провежда медиация, Федералната комисия по медиация регламентира тази професия и води списък на акредитираните медиатори.

Секретариатът на комисията предоставя информация на нидерландски и на френски език. С нея можете да се свържете по електронна поща и на следния адрес:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation

Rue de la Loi, 34

1000 Bruxelles

Тел.: (+32) 2 224 99 01

Факс: (+32) 2 224 99 07

Федералната комисия по медиация гарантира (благодарение на акредитирането на медиаторите) качеството и развитието на медиацията.

Списъкът на медиаторите е достъпен на нидерландски и на френски език.

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиацията е допустима в:

Гражданското право (включително семейните спорове);

Търговското право;

Трудовото право;

Съществува и медиация по наказателноправни въпроси и в областта на възстановителното правосъдие, но тези области не са от компетентността на Федералната комисия по медиация.

Най-често до медиация се прибегва в гражданското право, по-специално по семейните дела.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Използването на медиацията е **добровolen избор на страните** и не се санкционира в случай на неуспех.

Съгласно най-новите разпоредби в областта на семейното право, съдията е длъжен да осведоми страните за съществуването и възможностите, които предлага медиацията.

Съществува „Кодекс за поведение“ на медиаторите, който е достъпен на нидерландски и на френски език.

Информация и обучение

Уебсайтът съдържа **значителна по обем информация** относно различните аспекти на медиацията (провеждане на медиацията, разходи, адреси и др.) на нидерландски и на френски език.

Кът на специалист

Този раздел от уебсайта информира за **критериите за акредитиране и условията за обучение** на медиаторите.

Федералната комисия по медиация е регламентирала обучението на медиаторите, но самото обучение се осигурява от частния сектор.

Програмата включва общ хорариум от 60 часа, разпределен в теоретично обучение от най-малко 25 часа и практическо обучение от най-малко 25 часа.

Общата програма обхваща общите принципи на медиацията (етика / философия), изучаване на различните **алтернативни способи за разрешаване на спорове**, приложимото право, социологическите, психологическите аспекти и процеса на медиация.

Практическите упражнения обхващат темите от програмата и развиват чрез ролеви игри уменията за преговаряне и комуникация.

Освен общата програма съществуват и специфични програми за всеки вид медиация (най-малко 30 часа, които свободно се разпределят между периодите на теоретично и практическо обучение).

Съществуват специфични програми по семейна, гражданска и търговска, а също и социална медиация.

Критерии за акредитация

Критерии за акредитация на медиаторите,

Указания за подаване на комплект от документи за акредитиране като медиатор съгласно закона от 21 февруари 2005 г.,

Контролен лист за кандидатстване за признаване на квалификация като медиатор (Word)

Критерии за обучение / повишаване на квалификацията

Първоначално обучение

Решение от 1 февруари 2007 г. за определяне на условията и процедурите за акредитация на центровете за обучение и на обучението на акредитираните медиатори (PDF)

Акредитирани от Федералната комисия по медиация институции за обучение на медиатори

Повишаване на квалификацията

Решение от 18 декември 2008 г. за определяне на задълженията на акредитираните медиатори в областта на продължаващото обучение и критериите за акредитация на програмите в тази област

Кодекс за добро поведение

Кодекс за добро поведение на акредитирания медиатор (Word)

Разглеждане на оплаквания

Решение относно процедурата за оттегляне на акредитация, определянето на санкциите, които произтичат от Кодекса за добро поведение и процедурата за прилагане на тези санкции

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна. **Хонорарът** на медиатора **се съгласува** между частния медиатор и страните. Законът не регламентира тези хонорари. В общия случай всяка страна заплаща половината от хонорара.

Възможно е дадена страна да получи **помощ**, за да плати хонорара на медиатора, ако тя е с ограничени финансови възможности и при условие че медиаторът е акредитиран.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Съгласно [европейската Директива 2008/52/ЕО](#) трябва да е възможно да се поиска принудително изпълнение на писмено споразумение, постигнато в резултат на медиация. Държавите-членки съобщават в кои съдилища или други органи могат да се подават такива молби. Белгия все още не е съобщила тази информация.

Въпреки това, съгласно членове 1733 и 1736 от Съдебния кодекс е възможно споразумение, постигнато в резултат на медиация, да се признае от съдия, с което на това споразумение се придава действителност и изпълнителна сила. Що се отнася до правната му форма, в този случай споразумението се оформя във вид на съдебно решение.

Има и алтернатива на официалното признаване. Възможно е споразумението, постигнато в резултат на медиация, да бъде скрепено в нотариална форма пред нотариус. По този начин споразумението става действително и придобива изпълнителна сила, без да е необходима намесата на съдия. Това е осъществимо само със съгласието на всички страни.

Връзки по темата

Федерална публична служба „Правосъдие“

Федерална комисия по медиация

Последна актуализация: 16/05/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - България

Вместо да се обръщате към съд защо не се опитате да уредите спора чрез медиация? Това е мярка за алтернативно уреждане на спорове, при която медиаторът подпомага спорещите страни да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в България осъзнават предимствата на медиацията.

Към кого да се обърнем?

Министерството на правосъдието на България е създадо регистър на медиатори като част от централния регистър на корпоративните органи с нестопанска цел, които предлагат полезни публични услуги.

Интернет страницата на [Министерство на правосъдието](#) предоставя достъп до:

[Списък на медиатори](#)

[Частни организации, които обучават медиатори](#)

В кои области е допустима медиацията и/или е най-често срещана?

Медиацията е допустима в редица области на правото. Същевременно тези области не са уредени или ограничени със законодателство. До момента повечето регистрирани медиатори са специализирали в търговска и бизнес медиация.

Следват ли се специфични правила?

Медиацията се осъществява изцяло на доброволен принцип. Въпреки че предоставя алтернативно средство за уреждане на спорове, без те да бъдат отнасяни до съда, медиацията не е предпоставка за образуване на съдебни производства.

Не съществува специален кодекс за поведение за медиатори. Същевременно разпоредби относно етичните стандарти са включени в Закона за медиацията и Наредба № 2 от 15 март 2007 г., която урежда условията и реда за одобряване на организациите, които обучават медиатори.

Информация и обучение

Организациите, които предлагат обучение на медиатори, са от частния сектор.

Темите на семинарите включват правни производства и етични правила за поведение на медиаторите, както и процедурата, уредена в **Закона за медиацията и Наредба № 2 от 15 март 2007 г.**

Каква е цената на медиацията?

Медиацията не е безплатна; **плащането** се определя по споразумение между медиатора и участващите страни.

Възможно ли е да се иска изпълнение на споразумение, постигнато чрез медиация?

В съответствие с [Директива 2008/52/ЕО](#) (насърчаване и улесняване на медиацията като алтернативна форма на уреждане на трансгранични спорове в ЕС), трябва да съществува възможност да се поиска съдържанието на писмено споразумение, постигнато чрез медиация да подлежи на изпълнение.

Разпоредбите на [Директива 2008/52/ЕО](#) относно изпълняемостта на споразуменията, постигнати чрез медиация са транспонирани в Закона за медиацията.

Държавите-членки съобщават това на съдилищата и на други органи, които са компетентни да получават такива искания.

Последна актуализация: 17/12/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Чешка република

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите спора си чрез медиация?

Това е процедура за алтернативно разрешаване на спорове, посредством която медиатор помага на страните по спора да постигнат споразумение. Предимствата на медиацията са съкратените срокове при използването на тази процедура за разрешаване на спорове (в сравнение с продължителните съдебни дела) и често икономии на финансови средства (в сравнение с разносните по съдебни дела).

Към кого да се обърне?

 Службата за пробация и медиация на Чешката република е централният орган, която отговаря за медиацията като мярка за разрешаване на спорове между извършители и жертви на престъпления в областта на наказателните производства. За тази служба отговаря **Министерството на правосъдието**.

За медиация по гражданскоправни въпроси може да се свържете с един от медиаторите, които предлагат тази услуга. Данни за връзка с медиатори, които работят в Чешката република, може да намерите на различни уебсайтове чрез търсене с ключова дума „медиация“.

Списък на медиаторите може да намерите например на уебсайта на чешкото Сдружение на медиаторите, чешката Адвокатска колегия и Съюза за производствата по арбитраж и медиация на Чешката република. Данни за връзка с лицата, които упражняват дейност в района на съответните районни съдилища, могат да се намерят на уебсайта на Службата за пробация и медиация на Чешката република. Скоро ще бъде публикуван списък на медиаторите, регистрирани по Закон № 202/2012 за медиацията, който списък се изготвя от Министерството на правосъдието.

В областта на медиацията работят редица други неправителствени организации (НПО) и правни субекти.

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често използвано?

Медиацията е допустима във всяка област на правото, освен ако не е изключена по закон. Това включва **семейното право, търговското право и наказателното право**. Съгласно Гражданския процесуален кодекс председателят на съдебния състав може да нареди на страните по производството да проведат първоначална тричасова среща с медиатор, ако това е изпълнимо и уместно. В тези случаи производството може да бъде спряно за максимален срок от три месеца.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Да, медиацията вече е уредена със Закон № 202/2012 за медиацията, а в областта на наказателните производства — със Закон № 257/2000 за Службата за пробация и медиация на Чешката република.

Информация и обучение

Регистриран медиатор, който упражнява дейност съгласно Закон № 202/2012, трябва успешно да е издържал професионален изпит пред комисия, назначена от Министерството на правосъдието. Медиатор, който упражнява дейност в областта на компетентност на Службата за пробация и медиация съгласно Закон № 257/2000, трябва успешно да е издържал изпит за придобиване на квалификация.

Обучението на медиаторите, които упражняват дейност в рамките на системата на наказателното правосъдие, се осигурява от Службата за пробация и медиация. Обучение в областта на медиацията извън сферата на наказателното правосъдие се предлага от редица организации и образователни институции.

Какви са разносните, свързани с медиацията?

Медиацията, която се предоставя от Службата за пробация и медиация, е безплатна или разносните се поемат от държавата.

Ако съдът спре производство по гражданско дело и нареди на страните да проведат първоначална среща с медиатор, първите три часа от срещата се плащат по тарифа, определена в приложимите подзаконовни актове (400 CZK за всеки започнат час), и тези разноски се разпределят поравно между страните (ако страните са освободени от задължението за плащане на съдебни такси, тези разноски се поемат от държавата). Ако медиацията продължи повече от три часа, допълнителните разноски се разпределят поравно между страните до размера на сумата, договорена между медиатора и страните в медиацията (т.е. страните по производството).

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

 Директива 2008/52/ЕО дава възможност на страните по спора да изискат писменото споразумение, постигнато в резултат от медиация, да подлежи на принудително изпълнение. Споразумение между страните по гражданско дело, постигнато в резултат от медиация, може да бъде представено на съда за одобрение в по-нататъшното производство. Резултатите от медиация, осъществена от Службата за пробация и медиация по наказателно производство, могат да бъдат взети предвид от прокурора и от съда, когато се произнасят с решение по дадено дело.

Последна актуализация: 05/03/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Дания

В Дания е възможно да потърсите услугите на медиатор на частна основа. Медиацията на частна основа не се урежда от закона и разходите по нея се поемат от страните. В допълнение съществува възможност за медиация по закон по отношение на граждански дела в районен съд, висш съд, морски и търговски съд, както и за разрешаване на конфликти по наказателни дела (вж. по-долу).

Медиация по граждански дела

Глава 27 от Закона за съдебната власт извежда правилата за съдебната медиация по граждански дела, които се гледат в районен съд, висш съд, морски и търговски съд.

По искане на страните съдът може да назначи съдебен медиатор, който да помогне на страните да постигнат сами споразумение по спора, който ги противопоставя (съдебна медиация).

Целта на процеса е да се даде възможност на страните по дело, заведено в съда, да се опитат, ако желаят това, да разрешат спора си по друг начин освен чрез традиционната помирителна процедура в съда, която се основава на приложимите разпоредби в закона, или чрез решение на съда. Съдебната медиация може да даде възможност за постигане на споразумение по взаимно съгласие по спора; това се счита за по-удовлетворително разрешение за двете страни, тъй като споразумение, постигнато чрез медиация, може да им предостави по-голяма степен на влияние върху развитието на нещата и може да вземе предвид съответните интереси, потребности и бъдеще на спорещите страни.

Медиатор може да бъде съдия или длъжностно лице на съответния съд, който се определя да изпълнява функциите на медиатор, или адвокат, който е одобрен от съдебната администрация да изпълнява функциите на медиатор в района на съответния висш съд.

Медиаторът определя начина, по който ще протече медиацията, консултирайки се със страните. Със съгласието на страните, медиаторът може да провежда индивидуални срещи с тях.

Всяка страна поема своите разходи по съдебната медиация, освен ако не се споразумеят за друго.

Ако медиацията доведе до споразумение по взаимно съгласие, може да бъде изготвен официален протокол, след което делото може да бъде прекратено.

Според член 478, параграф 1, алинея 2 от Закона за съдебната власт, принудителното изпълнение е допустимо на базата на помирително споразумение пред съдилищата или други органи, в случаите, когато законът разрешава принудителното изпълнение на съдебни решения.

Според член 478, параграф 1, алинея 4 принудителното изпълнение също е възможно на базата на извънсъдебно помирително споразумение, засягащо неизплатени дългове, ако споразумението изрично предвижда, че може да служи като основание за принудително изпълнение.

Законът за съдебната власт може да бъде намерен на уебсайта [☞ Информация относно правото](#).

Медиация по наказателни дела

Закон № 467 от 12 юни 2009 г. относно съветите за разрешаване на конфликти във връзка с извършени престъпления, който влезе в сила на 1 януари 2010 г., въвежда постоянна, национална система за разрешаване на конфликти по наказателни дела.

Началникът на полицията във всеки полицейски район създава съвет за разрешаване на конфликти, където жертвата и извършителят могат да се срещнат след извършването на престъпление, заедно с неутрален медиатор.

Медиацията в съвет за разрешаване на конфликти може да се проведе само ако страните се съгласят да участват. Деца и младежи под 18 години обаче може да участват само със съгласието на законния им настойник. Медиацията в съвет за разрешаване на конфликти може да се проведе само ако обвиняемият е признал в основни линии престъплението.

Медиаторът определя начина, по който ще протече процесът на разрешаване на конфликта, след като е разговарял със страните. По време на процеса на разрешаване на конфликта медиаторът помага на страните да обсъдят престъплението и може да им помогне във формулирането на споразумение, което те желаят да сключат.

Медиацията в съвет за разрешаване на конфликти не замества наказанието или другите правни последици от престъплението.

Законът за съветите за разрешаване на конфликти във връзка с извършени престъпления може да бъде намерен на следния уебсайт [☞ информация относно правото](#).

Към кого можете да се обърнете?

При граждански дела можете да се обърнете към съда, който разглежда делото. Адресът, телефонният номер и т.н. на въпросния съд могат да бъдат намерени посредством уебсайта на [☞ Domstolsstyrelsen \(☞ Съдебната администрация\)](#).

При наказателни дела можете да се обърнете към полицейския участък, който се занимава със случая. Адресът, телефонният номер и т.н. на въпросния полицейски участък могат да бъдат намерени посредством уебсайта на [☞ Датската национална полиция](#).

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Моля вижте по-горе.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Моля вижте по-горе.

Информация и обучение

Моля вижте по-горе.

Разходи, свързани с медиацията

Моля вижте по-горе.

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат на медиация?

Моля вижте по-горе.

Последна актуализация: 10/09/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Германия

Вместо да се обърщате към съда, защо не се опитате да разрешите спора си чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), чрез която медиатор помага на страните по даден спор да постигнат споразумение. В Германия както публичните власти, така и юристите са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Редица организации представят услуги по медиация. По-долу ще намерите неизчерпателен списък на някои от по-големите сдружения:

[☞ Федерално сдружение за семейна медиация \(Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. \(BAFM\) Rosenthaler Straße 32, 10178 Berlin, Германия\)](#)

 [Федерално сдружение за медиация](#) (*Bundesverband Mediation e.V. (BM)*, Kirchweg 80, 34119 Kassel, Германия)

 [Федерално сдружение за медиация в икономическа и работна среда](#) (*Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V. (BMWA)*, Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg, Германия)

 [Център за медиация](#) (*Centrale für Mediation GmbH & Co. KG (CfM)*, GustavHeinemann-Ufer 58, 50968 Köln, Германия)

 [Германска адвокатска колегия](#) (*Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein*, Littenstraße 11, 10179 Berlin, Германия)

Тези сдружения помагат на страните, които желаят да използват медиатор.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или тя е най-често използвана?

По принцип когато не съществува изрично законово изискване за съдебно уреждане на определен вид спорове или дела, винаги в възможно използването на медиация. Най-често срещаните области, в които се използва медиация, са семейното, наследственото и търговското право.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

На 26 юли 2012 г. в Германия влезе в сила Законът за медиацията (*Mediationsgesetz*) (член 1 от Закона за насърчване на медиацията и други методи за извънсъдебно решаване на спорове от 21 юли 2012 г., обн. Федерален държавен вестник I (*Bundesgesetzblatt I*), стр. 1577). Това е първият законодателен акт, с който в Германия се уреждат услугите по медиация. С него в германското право се транспонира европейската директива за медиацията (Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3). Приложното поле на Закона за медиацията е по-широко от заложеното в европейската директива. Директивата се прилага само за трансгранични граждански и търговски спорове, а Законът за медиацията се прилага за всички видове медиация, които се провеждат в Германия, независимо от естеството на спора и местожителството на страните. В Закона за медиацията са установени само основните принципи, тъй като медиаторите и страните се нуждаят от широко поле на действие при провеждането на медиацията. Първо, в закона са определени понятията „медиация“ и „медиатор“, за да се разграничи медиацията от другите способности за уреждане на спорове. Второ, медиацията е описана като структуриран процес, в който страните се стремят с помощта на един или няколко медиатори доброволно и самостоятелно да уредят спора си. Медиаторите са независими и безпристрастни лица без правомощия за вземане на решение, които водят страните през процеса на медиация. В закона съзнателно не е уредена подробна процедура за провеждане на медиацията. Установени са обаче редица задължения за разкриване на информация и ограничения на дейността, за да се гарантира независимостта и безпристрастността на медиаторите. Освен това медиаторите, включително техните помощници, са изрично задължени по закон да пазят професионална тайна.

Законът насърчава доброволното уреждане на споровете, като включва в процесуалните кодекси (напр. в Гражданския процесуален кодекс, *Zivilprozessordnung*) различни стимули в тази насока. Така например при подаване на исковата молба в гражданските съдилища страните трябва да заявят дали са опитали извънсъдебно уреждане на спора си, например чрез медиация, и дали съществуват особени причини за непредприемането на такъв процес. Освен това, съдът може да насочи страните към медиация или друг способ за извънсъдебно уреждане на спора и, ако страните откажат да приемат това предложение, да разпореди спиране на производството. За момента не е предвидено получаването на правна помощ за медиация.

Федералното правителство трябва да докладва на Бундестага (долната камара на германския парламент) за въздействието на закона пет години след влизането му в сила. Необходимо е също така да се прецени дали са необходими допълнителни законодателни мерки в областта на образованието и обучението на медиаторите.

Информация и обучение

Обща информация може да намерите на уебсайта на [Федералното министерство на правосъдието](#) (*Bundesministerium der Justiz*).

Не съществува законово определена длъжностна характеристика на медиатора. Ето защо професията на медиатора е със свободен достъп.

Медиаторите сами гарантират, че чрез подходящо образование и обучение са придобили необходимите познания и опит, за да могат компетентно да водят страните през процеса на медиация. Законът определя кои познания, умения и методи на работа трябва да бъдат усвоени чрез подходящо предварително обучение. Всеки, който отговаря на тези изисквания, може да действа като медиатор. Не се изисква минимална възраст, нито преминаването на определен основен курс на обучение, завършващ с университетска степен.

Федералното министерство на правосъдието може чрез наредби да въвежда допълнителни изисквания към образованието и обучението на медиаторите. Тези, които са преминали успешно обучение, отговарящо на изискванията на посочените наредби, в бъдеще ще могат да си служат с професионалното звание „сертифициран медиатор“ (*zertifizierter Mediator*).

Към момента няма предвидена официална процедура.

Понастоящем обучение за медиатори се предлага от сдружения, организации, университети, предприятия и физически лица.

Какви са разностите, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна. Плащането може да се договори по споразумение между частния медиатор и съответните страни.

Таксите за медиация не са уредени в нормативен акт, както и няма статистики за разностите. Може основателно да се предположи, че таксата на час варира между 80 EUR и 250 EUR.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Споразумение, постигнато в резултат от медиация, по принцип може да бъде изпълнено със съдействието на адвокат или нотариус (членове 796a—796c и член 794, алинея 1, точка 5 от Гражданския процесуален кодекс).

Връзки по темата

 [Федерално сдружение за семейна медиация](#)

 [Федерално сдружение за медиация](#)

 [Федерално сдружение за медиация в икономическа и работна среда](#)

 [Център за медиация](#)

 [Германска адвокатска колегия](#)

Последна актуализация: 12/04/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Естония

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите спора си чрез медиация? Медиацията е метод за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при който медиаторът помага на страните по спора да се споразумеят. Правителството и практикуващите юристи в Естония познатат предимствата на медиацията.

Към кого да се обърне?

В Естония трябва да се направи разграничение между медиация и помирение. Медиацията е широко понятие, обхващащо всички дейности, в които независима трета страна се намесва между участници в даден спор, без да има правата на съдебен арбитър.

В някои случаи медиатор може да бъде канцлерът на правосъдието. Въпреки че понятието „омбудсман“ не се използва в Закона за дейността на канцлера на правосъдието, канцлерът изпълнява и функциите на омбудсман, като следи дали държавните органи спазват основните права и свободи на човека и принципите на добрата административна практика и следи дейността на органите на местното самоуправление, публичноправните юридически лица и частноправните лица, изпълняващи публични функции. Считано от 2011 г., канцлерът на правосъдието изпълнява и функциите на омбудсман за правата на детето съгласно член 4 от Конвенцията за правата на детето. Повече информация може да намерите на [уебсайта](#) на канцлера на правосъдието.

Съгласно естонското право под помирение се разбира дейността на помирител или помирителен орган по граждански дела. Помирението е уредено в Закона за помирението, а медиацията – в специалния Закон за медиацията. Законът за помирението беше приет с цел транспониране на Директива 2008/52/ЕО относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси в естонското законодателство. Съгласно Закона за помирението помирител може да бъде всяко физическо лице, което страните са помолили да действа като помирител. Адвокатите и нотариусите също може да действат като помирители. По силата на специалния закон ролята на помирител може да бъде възложена и на орган на държавната или местната власт.

Списък на нотариусите, желаещи да действат като помирители, може да се намери на [уебсайта](#) на Нотариалната камара.

Списък на адвокатите, желаещи да действат като помирители, може да се намери на [уебсайта](#) на Естонската адвокатска колегия.

Министерството на социалните въпроси възнамерява да развива дейностите на семейните медиатори и помирители.

Може също така да се свържете със следните неправителствени организации:

[Естонската асоциация на медиаторите](#) предоставя информация на естонски и английски език. Лицето за контакт е [Anneli Liivamägi](#).

[Съюзът за закрила на децата](#) е сдружение с нестопанска цел, което защитава правата на децата. Неговата дейност включва предоставяне на съвети на родители, желаещи да се разделят или разведат, като ги насърчава да използват услугите на помирител с цел защита на интересите на своите деца. Съюзът организира обучения в областта на семейната медиация.

[Естонската застрахователна асоциация](#) създаде застрахователен медиатор, който се занимава със споровете между притежателите на застрахователни полици и застрахователите или застрахователните брокери.

Съгласно Закона за уреждане на колективните трудови спорове страните имат право да се обърнат към обществения помирител в случай на колективен трудов спор (спор във връзка с условията на колективен трудов договор). Общественият помирител е безпристрастен експерт, който помага на участниците в трудовия спор да постигнат компромис.

Адресът за връзка с обществения помирител за колективните трудови спорове е Henn Pärn, обществен помирител, електронна поща: [Henn.Parn@riiklikepitaja.ee](#). Повече информация може да намерите на [уебсайта](#) на обществения помирител.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често използвано?

Помирителното производство, предвидено в Закона за помирението, по принцип може да се използва за разрешаване на всички граждански спорове. Помирителното производство се прилага по граждански дела, по които спорът касае частноправни отношения и се разглежда от окръжен съд. Макар да липсват сравнителни статистически данни, медиацията вероятно се използва по-често в областта на семейното право.

Канцлерът на правосъдието разрешава спорове, свързани с прояви на дискриминация, при които дадено лице подава декларация, че е било дискриминирано въз основа на пол, раса, народност (етнически произход), цвят на кожата, език, произход, религия, политически или други убеждения, имуществено състояние, обществено положение, възраст, увреждане, сексуална ориентация или други признаци, определени от закона. Медиаторите могат да действат и в случай на нарушение на основните права.

Общественият помирител действа като помирител по колективните трудови спорове.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Съгласно естонското право използването на помирение по принцип е доброволно.

[Естонската асоциация на медиаторите](#) е разработила професионален стандарт, който е задължителен за помирителите, желаещи да действат като семейни медиатори в Естония.

[Гражданският процесуален кодекс на Естония](#) съдържа специална разпоредба, която предвижда помирение от съдия, когато единият родител е нарушил разпореждане във връзка с правото на лични отношения с детето. Съгласно член 563 от Кодекса по искане на единия родител съдът може да призове и двамата родители в съда, за да разреши такъв спор чрез постигане на споразумение. Съдът призовава родителите да се явят лично и ги информира за евентуалните правни последици (глоба или задържане), в случай че не се явят.

Гражданският процесуален кодекс предвижда също така, че ако съдът счете за необходимо в интерес на решаване на делото и като се имат предвид обстоятелствата по делото и производството до този момент, той може да задължи страните да участват в помирително производство по Закона за помирението.

Помирението чрез канцлера на правосъдието е уредено в членове 355 – 3515 от Закона за дейността на канцлера на правосъдието.

Уреждането на колективните трудови спорове, дейността на обществения помирител и правата и задълженията на страните, участващи в производството, са уредени в Закона за уреждане на колективните трудови спорове.

Процедурният правилник на застрахователния медиатор към Естонската застрахователна асоциация е публикуван [онлайн](#).

Министерството на социалните въпроси подпомага развитието на семейната медиация, което включва създаването на професионален стандарт за семейна медиация. В бъдеще държавните органи или органите на местно самоуправление може да предлагат медиация и да покриват разностните за определени услуги по медиация.

Информация и обучение

Информация за помирителите, действащи съгласно Закона за помирението, включително за нотариусите и адвокатите, може да се намери на уебсайтовете на лицата, действащи като помирители. Списък на нотариусите, желаещи да действат като помирители, може да се намери на [уебсайта](#) на Нотариалната камара. Същата информация за адвокатите може да се намери на [уебсайта](#) на Естонската адвокатска колегия. Информация за дейността на канцлера на правосъдието като помирител може да се намери на [уебсайта](#) на канцлера на правосъдието. Информация за дейността на общественя помирител може да се намери на [уебсайта](#) на общественя помирител. Обучението на медиаторите се организира от частния сектор (напр. Асоциацията на медиаторите). То не е специално уредено от закона.

Какви са разноските, свързани с медиацията?

Съгласно Закона за помирението помирителното производство не е безплатно. Разноските по помирението се договарят между медиатора и участващите страни. Според данните, публикувани на уебсайта на Асоциацията на медиаторите, през 2013 г. семейното помиряване е струвало 60 EUR на сесия. Разноските за медиация се поделят поравно между страните.

Когато съдът счете за необходимо да призове помирител или медиатор, който да съдейства за решаване на спора, икономически по-слабата страна може да поиска държавна помощ, за да покрие разноските.

Ако канцлерът на правосъдието действа като помирител, не се плаща такса. Може обаче да има допълнителни разноски, свързани с помирителното производство. Канцлерът на правосъдието решава кой да поеме тези разноски.

Уреждането на колективните трудови спорове от общественя помирител също е безплатно. Разноските, произтичащи от уреждането на колективен трудов спор, се поемат от загубилата страна или се поделят между страните по общо съгласие.

На застрахователния медиатор към Естонската застрахователна асоциация се плаща административна такса от 50 EUR, а на застрахователния помирител – възнаграждение в максимален размер от 160 EUR. Ако помирителното производство е неуспешно, се плаща само половината от възнаграждението на застрахователния помирител.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Съгласно Закона за помирението споразумението, сключено в резултат на помирително производство, подлежи на изпълнение след приключване на съответното изпълнително производство, започнало въз основа на молба (членове 6271 и 6272 от Гражданския процесуален кодекс). Нотариус също може да обяви за подлежащо на изпълнение споразумение, сключено в резултат на помирително производство, проведено от нотариус или адвокат в съответствие с правилата, предвидени в Закона за нотариалните заверки.

Споразумение, постигнато чрез общественя помирител, за уреждане на колективен трудов спор, е задължително за двете страни и е действително от датата, на която е подписано, освен ако не е уговорена друга дата за влизане в сила. Такова споразумение обаче не е изпълнителен титул.

Последна актуализация: 10/12/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Ирландия

Към кого да се обърна?

Не съществува централизиран орган за предоставяне на услуги по медиация.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиацията най-често се използва във връзка с телесни повреди, семейноправни и търговски дела и по дела за жалби или неправомерна дискриминация съгласно законодателството за равенството.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Телесни повреди

По принцип прибягването до медиация е доброволно. В Закона за гражданската отговорност и съдилищата от 2004 г. (раздели 15 и 16) е предвидена медиация. В раздел 15 е представена концепцията за заседание за медиация. Съдът може да насочи страните по дело за телесна повреда да се срещнат, за да обсъдят и да постигнат споразумение относно действията. Когато някоя от страните не се съобрази с тази насока, съдът може да нареди тази страна да заплати последващите разходи.

В такъв случай медиаторът може при определени обстоятелства да бъде лице, посочено от орган, „предвиден за целите на настоящия раздел с наредба на министъра на правосъдието, на равенство и на законодателната реформа“.

За допълнителна информация моля направете справка със [Закона за гражданската отговорност и съдилищата от 2004 г. \(органи, предвидени съгласно раздел 15\)](#), [Наредба от 2005 г.](#) и [Закона за гражданската отговорност и съдилищата от 2004 г. \(органи, предвидени съгласно раздел 15\) \(NO. 2\) НАРЕДБА от 2005 г.](#)

Семейно право

В областта на семейното право някои закони изискват правните представители на страните при раздяла/развод да обсъдят с молителя или ответника (както е уместно) възможността за използване на медиация. Целта е да се помогне раздялата или разводът да се осъществят по взаимно съгласие на съпрузите. Правните представители също така трябва да предоставят на заинтересованите страни имената и адресите на лица, квалифицирани да предоставят услуги за медиация на отчуждените съпрузи и удостоверят пред съда, че изискванията му са изпълнени. Ако това удостоверение не бъде предоставено, съдът може да отсрочи производството за период, който счита за разумен, за да могат правните представители да проведат съответните обсъждания.

Допълнителна информация е достъпна на уебсайта на [Агенцията за семейна помощ](#) и [Службата за семейна медиация](#).

Търговска медиация

При разглеждане на дело, вписано в търговския списък, съдията може (съгласно наредба 63А [Правилник на Висшите съдилища](#) [Търговски производства] 2004 г.), при молба на някоя от страните или по собствена преценка да препоръча: „производството или свързани с него въпроси могат да бъдат отсрочени за период, не по-дълъг от двайсет и осем дни, който бъде сметен за уместен, за да имат страните време да обмислят дали това производство или въпрос трябва да бъдат подложени на процес на медиация, помирение или арбитраж, а когато страните решат да използват медиация, да удължи времето за съобразяване на страните с разпоредбите на този правилник или разпореджане на съда“.

Трибунал по въпросите на равенството

Допълнителна информация относно Трибунала по въпросите на равенството е достъпна на уебсайта за Информация за гражданите и уебсайта на [Трибунала по въпросите на равенството](#).

Информация и обучение

По принцип обучението на медиаторите не попада в компетенцията на държавата. Но като част от задълженията на Агенцията за семейно подпомагане тя предоставя обучение, свързано със семейна медиация. За да кандидатства за обучение, кандидатът трябва да е завършил курс за обучение по обща медиация от 60 часа и да премине процедура на щателен подбор.

Допълнителна информация може да намерите на уебсайта на Агенцията за семейно подпомагане.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

По принцип медиацията не е безплатна; заплащането подлежи на договаряне между частния медиатор и страните.

[Службата за семейна медиация](#) и [Трибуналет за равенство](#) обаче могат да предоставят безплатно тази услуга.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Постигнатото при медиацията споразумение може да бъде изпълнено принудително като договор.

Последна актуализация: 01/05/2010

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [el](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Гърция

Вместо да се обръщате към съда, защо не разрешите проблема чрез медиация? Това е форма на алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при която медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Гръцкото правителство и практикуващите юристи са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Следните институции предоставят услуги по медиация в Гърция:

Съгласно Закон № 3898/2010 (Държавен вестник, серия I, брой 211, 16.12.2010 г.), с който се транспонира Директива 2008/52/ЕО, медиатор може да бъде само адвокат, преминал специална процедура на акредитиране. За акредитирането на медиаторите отговаря създадената с посочения по-горе закон Комисия за акредитиране на медиаторите (*Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών*), която е на подчинение на Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека. За да бъде акредитиран, кандидатът за медиатор полага изпит пред изпитна комисия, съставена от двама членове на Комисията за акредитиране на медиаторите и един представител на съдебната власт. За акредитирането на медиаторите и издаването на необходимите за акредитирането административни актове отговаря Отдел „Адвокати и съдебни изпълнители“ (*Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών*) на Генерална дирекция „Правораздаване“ към Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека. Отделът се грижи и за съставянето на списъците на лицензираните организации за обучение на медиатори и на акредитираните медиатори, които след това се разпространяват до всички съдилища. Списъците на акредитираните медиатори може да намерите на уебсайта на [Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека](#).

Министерството на труда, социалната сигурност и социалните грижи предоставя обществена услуга, която позволява на служителите да поискат официално разглеждане на трудовоправни спорове. Производството се води от Главната инспекция по труда (*Επιθεώρηση Εργασίας*). Инспектор със специални правомощия насрочва заседание, на което да бъде изслушан работодателят. Това заседание е различно от съдебно производство.

Омбудсманът за правата на потребителите (*Συνήγορος του Καταναλωτή*) е независим орган за защита правата на потребителите, който е на подчинение на Министерството на регионалното развитие и конкурентоспособността. Омбудсманът е извънсъдебен орган за уреждане по взаимно съгласие на потребителски спорове и консултативен орган, който действа успоредно с правителството за разрешаване на проблеми от неговата компетентност. Омбудсманът също така контролира дейността на [Помирителните комисии](#) (*Επιτροπές Φιλικού Διακανονισμού*) на органите на местно самоуправление — префектурите (*Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις*), които могат да се намесят, ако успоредно не тече съдебно производство.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Услуги по медиация се предоставят:

по граждански и търговски дела;

по трудовоправни и потребителски спорове в съответствие с посоченото по-горе;

на жертвите на домашно насилие (Закон № 3500/2006); и

по някои видове престъпления, предвидени в Закон № 3094/2010.

Какви правила трябва да бъдат следвани?

Гърция транспонира [Директива 2008/52/ЕО](#) със Закон № 3898/2010 (Държавен вестник, серия I, брой 211, 16.12.2010 г.).

Според този закон частноправните спорове могат да бъдат предмет на медиация по взаимно съгласие на страните, ако страните могат да се разпоредят свободно с предмета на спора. Съгласието за предаване на спора за решаване чрез медиация може да бъде доказано писмено или устно чрез протокола на съда, пред който делото е висящо, и се урежда от материалното договорно право.

Медиацията е възможна, ако: а) страните са се съгласили да използват медиацията след възникването на спора — преди започване на производството или в неговия ход; б) съдът прикани страните да използват медиацията, когато делото е висящо — в зависимост от естеството на делото и като взема предвид всички обстоятелства по него; в такъв случай, ако страните постигнат взаимно съгласие, съдът задължително отлага съдебното обсъждане за период от три до шест месеца; в) съдът на друга държава членка нареди използването на медиация; или г) медиацията е задължителна или допустима по закон.

С Решение № 109088 на министъра на правосъдието, прозрачността и правата на човека: а) се определят специфичните ред и условия за акредитиране на медиаторите и процедурата за признаване на акредитацията в друга държава — членка на Европейския съюз; за това признаване, както и за временното или постоянното отнемане на акредитацията се изисква предварителното одобрение на Комисията за акредитиране на медиаторите; б) се създава Етичен кодекс на акредитираните медиатори; в) се определят специалните условия за налагането на санкции в случай на нарушение на разпоредбите на този кодекс; санкциите, наложени след одобрението на Комисията за акредитиране на медиаторите, могат да бъдат временно или постоянно отнемане на акредитацията; и г) се уреждат други свързани въпроси.

В процедурата по медиация всяка страна или законният ѝ представител или пълномощник, когато става въпрос за юридическо лице, се явява адвокат а си.

Медиаторът се определя от страните или от трето лице по техен избор.

Процедурата по медиация се определя от медиатора по взаимно съгласие на участващите страни, които могат да я прекратят по всяко време.

Процедурата по медиация е поверителна и за обсъжданите въпроси не се водят протоколи. Като част от процедурата по медиация медиаторът може да комуникира и да се среща с всяка от страните. Информацията, получена от медиатора по време на контактите с едната страна, не може без нейно съгласие да се съобщава на другата страна.

Лицето, предложено да бъде медиатор, не е длъжно да приеме назначаването си за такъв. По време на процедурата по медиация медиаторът отговаря само в случай на измама.

Медиаторът изготвя протокол за процедурата по медиация, който трябва да включва:

- а) собственото име и фамилията на медиатора;
- б) мястото и времето на провеждане на медиацията;
- в) собствените имена и фамилията на всички лица, които са участвали в процедурата по медиация;
- г) споразумението за медиация, по силата на което тя се провежда;
- д) споразумението, постигнато от страните по време на медиацията, или установяването на невъзможността за постигане на споразумение, както и причината за спора.

След приключването на медиацията медиаторът, страните и техните адвокати подписват протокола от процедурата по медиация. Ако поне една от страните поиска това, оригиналът на съставения от медиатора протокол се депозира в деловодството на първоинстанционния съд на района, в който е била проведена медиацията. При подаване на такава молба заявителят плаща държавна такса, чието основание и адаптиран размер се определят със съвместно решение на министрите на финансите и на правосъдието, прозрачността и правата на човека. В случай че медиацията се провали, на практика протоколът може да бъде подписан само от медиатора.

От подаването му в деловодството на първоинстанционния съд протоколът от процедурата по медиация, съдържащ споразумението на страните, става изпълнително основание и въз основа на него може да се извършва принудително изпълнение в съответствие с член 904, алинея 2, буква в) от Гражданския процесуален кодекс.

Прилагането на практика на алтернативното разрешаване на спорове (АРС)

Единственият механизъм за АРС, за който може да се счита, че функционира в Гърция, е **арбитражът**:

Съгласно член 99 и сл. от Кодекса за несъстоятелността на Гърция медиатор с цел достигането до спогодба може да бъде определен след подаването на молба от физическо или юридическо лице до съда по несъстоятелността (*πρωτοδικό δικαστήριο*).

Съдът по несъстоятелността определя дали молбата е допустима и може да назначи медиатор, избран от списък на експертите. Ролята на медиатора е да използва всички подходящи средства с цел постигането на споразумение между длъжника и (правно определеното) мнозинство от кредиторите му, за да се осигури оцеляването на предприятието на длъжника.

Медиаторът може да поиска от кредитните и финансовите институции информация за икономическата дейност на длъжника, която може да е полезна за успешното приключване на процедурата по медиация.

Ако не може да бъде постигнато споразумение, медиаторът незабавно уведомява председателя на съда, който завежда производство пред съда по несъстоятелността. Ролята на медиатора приключва на този етап.

Информация и обучение

Комисията за акредитиране на медиаторите отговаря за акредитирането на кандидатите за медиатори, проверката на организациите за обучение на медиатори за спазването на задълженията им и контрола на акредитираните медиатори за спазването на Етичния кодекс, както и предлага на министъра на правосъдието, прозрачността и правата на човека налагането на санкциите, предвидени от приложимото законодателство.

Обучение по медиация могат да предоставят организации с нестопанска цел, които включват поне една адвокатска колегия и поне една от националните камари, като организациите могат да развиват дейност след разрешение от Отдел „Адвокати и съдебни изпълнители“ на Генерална дирекция „Правораздаване“ към Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека. С президентски указ (Указ № 123/2011), издаден по предложение на министрите на правосъдието, прозрачността и правата на човека, на финансите, на конкурентоспособността и търговския флот и на образованието, ученето през целия живот и вероизповеданията, се определят специалните условия и ред за лицензирането и дейността на организациите за обучение медиатори, съдържанието на съответните учебни програми за начално и текущо обучение, тяхната продължителност, мястото за провеждането им, квалификацията на преподавателите, броя на обучаващите се, както и санкциите, налагани на организациите за обучение на медиатори при неспазване на задълженията им. Тези санкции могат да бъдат глоба или временно или постоянно отнемане на разрешението им. Критериите за подбор и налагане на санкциите се определят от посочения по-горе президентски указ. За да могат да получат разрешение за започване на дейност, организациите за обучение трябва да заплатят държавна такса, чието основание и адаптиран размер се определят със съвместно решение на министрите на финансите и на правосъдието, прозрачността и правата на човека.

Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека използва всички подходящи средства, особено интернет, за да информира обществеността за достъпа до медиация.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиаторът получава почасово заплащане за максимален период от 24 часа, което включва времето за подготовка на процедурата по медиация. Страните по спора и медиаторът могат да се споразумеят за друг вид заплащане. Хонорарът на медиатора се поема от страните поравно, освен ако страните не са се договорили за друго. Всяка страна поема хонорарите на адвоката си. Основанието и адаптирания максимален размер на почасовото заплащане на медиатора се определят и регулират от министъра на правосъдието, прозрачността и правата на човека.

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато чрез медиация?

След приключването на медиацията медиаторът, страните и техните адвокати подписват протокола от процедурата по медиация. Ако поне една от страните поиска това, оригиналът на съставения от медиатора протокол се депозира в деловодството на първоинстанционния съд на района, в който е била проведена медиацията. При подаване на такава молба заявителят плаща държавна такса, чието основание и адаптиран размер се определят със съвместно решение на министрите на финансите и на правосъдието, прозрачността и правата на човека. В случай че медиацията се провали, на практика протоколът може да бъде подписан само от медиатора.

От подаването му в деловодството на първоинстанционния съд протоколът от процедурата по медиация, съдържащ споразумението на страните, става изпълнително основание и въз основа на него може да се извършва принудително изпълнение в съответствие с член 904, алинея 2, буква в) от Гражданския процесуален кодекс.

Законовото прибягване до медиация спира преклузивните и давностните срокове до приключването на процедурата по медиация. В съответствие с разпоредбите на членове 261 и сл. от Гражданския кодекс спрениите преклузивни и давностни срокове продължават да текат от момента на изготвяне на протокола за провалила се медиация или от момента, в който една от страните се оттегли от медиацията чрез връчване на другата страна и на медиатора на известие или друг документ за прекратяване на процедурата по медиация.

Съгласно член 10 от Директива 2008/52/ЕО молбите следва да се подават в деловодството на първоинстанционния съд на района, в който е била проведена медиацията, който е компетентният орган (в съответствие с член 6, параграфи 1 и 2 от директивата).

Връзки по темата

[Атинска адвокатска колегия](#)

[Министерство на труда, социалната сигурност и социалните грижи](#)

[Омбудсман за правата на потребителите](#)

[Министерство на правосъдието, прозрачността и правата на човека](#)

[Гръцки център за медиация и арбитраж](#)

Последна актуализация: 25/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версията на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Испания

Едно от явленията, които през последните години засягат съдебната администрация в Испания, е нарастването на завежданите дела, което оказва въздействие върху нормалното функциониране на съдебната система.

По тази причина се търсят по-ефикасни алтернативни начини за разрешаване на спорове в сравнение с тези, които предлага настоящият модел.

Един от тези пътища е медиацията, наред с арбитража и с помирието

Към кого да се обърна?

Вижте информационния лист по въпроса как да се намери медиатор в Испания.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Закон 5/2012 от 6 юли 2012 г. за медиацията по граждански и търговски дела транспонира в испанското законодателство Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. Този закон установява минимална рамка за практикуване на медиация без да се засягат разпоредбите, приети от автономните области.

Медиацията в сферата на трудовите отношения

Медиацията се използва често при трудови спорове. В някои случаи е задължително да се прибягне до медиация преди да се прибягне до съд. Колективните спорове обикновено се решават чрез медиация, а в определени автономни области посредством медиация се решават и някои индивидуални спорове.

Автономните области разполагат с органи за медиация по трудови въпроси, които са специализирани в разглеждане на такива проблеми. На национално равнище Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje, SIMA (Междудокументалната служба за медиация и арбитраж), предлага безплатни услуги по медиация за спорове, които излизат извън рамките на компетенцията на органите на [автономните области](#).

Закон 36/2011, уреждащ работата на трудовите съдилища, въвежда новост чрез установяване на общо правило, съгласно което всички заявления трябва да бъдат придружени от сертификат, удостоверяващ предварителен опит за помирение или медиация пред съответната административна служба, Службата за медиация, арбитраж и помирение (SMAC), или пред органи, изпълняващи такива функции съгласно колективно споразумение. В члена на тази разпоредба се изброяват производствата, които са освободени от това изискване.

Закон 36/2011 въвежда изричното прибягване до медиация не само по време на досъдебната фаза на помирение, но и след започване на съдебното производство.

Медиацията в гражданската и семейната сфера

Закон 5/2012 за медиацията по граждански и търговски дела включва възможността по време на предварителното изслушване страните да бъдат информирани за това, че могат да използват медиация, за да се опитат да разрешат спора, и като се вземат предвид целите на съдебното производство, съдът може да прикани страните да се опитат да постигнат споразумение, което ще прекрати производството или ще позволи на страните да поискат спиране, така че да могат да пристъпят към медиация или арбитраж.

Закон 5/2012 включва значителна промяна в тази област на правото, като изрично въвежда в Гражданския процесуален кодекс прибягването до медиация като един от несъдебните методи за прекратяване на производството.

По отношение на испанската система, семейното право е областта, в която процесът на медиация е най-структуриран и достига най-висока степен на развитие.

На централно държавно равнище със Закон 15/2005 се предприема значителна стъпка напред, като медиацията се разглежда като доброволно алтернативно средство за разрешаване на семейни спорове и свободата се прокламира като една от най-висшите ценности на испанската правна система; законът предвижда страните да могат по всяко време да поискат от съда да спре производството, така че да могат да прибягнат до семейна медиация и да се опитат да постигнат приемливо решение по спорните въпроси.

Освен това Гражданският процесуален кодекс предвижда възможността страните, по взаимно съгласие, да могат да поискат спиране на производството, така че да могат да прибягнат до медиация, но това не изисква от съда да спре процеса ab initio с цел страните да бъдат изпратени на информационна среща, нито дори се препоръчва такава стъпка.

Услугите по семейна медиация се различават значително в различните автономни области и дори може да има различия в различните градове на една и съща автономна област. В някои автономни области самата област предлага услугата (както например в Каталуня), докато в други услугите за семейна медиация се предлагат от местните власти (*Ayuntamientos*).

Генералният съвет на съдебната власт (*Consejo General del Poder Judicial*) подкрепя и упражнява контрол върху инициативите за медиация в различните съдилища в Испания, подпомаган от автономните области, университетите, местните власти или асоциации.

Медиацията в сферата на наказателното право

Медиацията в сферата на наказателното право има за цел, от една страна, реинтегриране на нарушителя в обществото, и от друга — обезщетяване на жертвата.

В сферата на правосъдието за непълнолетни (от 14 до 18 години) медиацията е изрично предвидена като средство за превъзпитание на непълнолетното лице. В тази сфера медиацията се извършва от екип, който подкрепя прокуратурата за непълнолетни (*Fiscalía de Menores*), въпреки че може да се извърши от организации на автономните области и от други органи, като например асоциации.

В сферата на правосъдието за възрастни медиацията не е регламентирана, въпреки че на практика в някои провинции тя се извършва въз основа на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс, както и в съответствие с приложимите международни норми, което позволява постигането на споразумение по взаимно съгласие и намаляването на присъдата при възстановяване на загубите.

Обикновено до медиация се прибегва при по-леки простъпки, като дребни нарушения, въпреки че в някои случаи може да се използва и при сериозни нарушения, в зависимост от обстоятелствата.

Що се отнася до домашното насилие, Органичният закон 1/2004 относно всеобхватните мерки за защита срещу домашното насилие изрично забранява медиацията в случаи на основано на пола насилие. Независимо от това обаче има все повече и повече привърженици на медиацията в този клон на правната система, тъй като има смисъл всеки случай да се разглежда отделно с цел да се прецени дали медиацията би била подходяща или не. Във връзка с това в доклада на Генералния съвет на съдебната власт от 2001 г. относно основаното на пола насилие в семейството се подчертава, че дребни нарушения или нарушения, включващи домашно насилие, следва да се отнасят пред гражданските съдилища.

Генералният съвет на съдебната власт подкрепя и осъществява надзор над инициативите за медиация, които се провеждат в местните наказателни съдилища (*Juzgados de Instrucción*), наказателните съдилища (*Juzgados de lo Penal*) и окръжните съдилища (*Audiencias Provinciales*). Досега най-голям опит в количествено отношение имат Каталуня и Страната на баските.

Медиацията в областта на административното производство

Законът за административното производство не предвижда изрично възможността за използване на алтернативни средства за разрешаване на спорове, с намесата на трета страна (*heterocomposición*), въпреки че и не забранява използването на такива средства.

Този закон също така предвижда възможността законосъобразността на административните дейности да може да се преразглежда чрез други средства, които допълват съдебните средства, за да се предотврати увеличаването на ненужни съдебни дела и да се осигурят свързани с по-малко разходи и бързи методи за разрешаване на множество спорове.

 Порталът на съдебната администрация съдържа информация за съдебните органи в областта на гражданското, търговското, наказателното, семейното и трудовото правораздаване, които предоставят услуги за медиация в рамките на съда, както и информация за различни извънсъдебни услуги за медиация, предлагани чрез различни професионални асоциации.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

В общи линии медиацията се извършва от безпристрастна трета страна, обвързана със задължение за поверителност.

Страните, с помощта на своите адвокати, могат да решат да прибегнат до медиация и да уведомят съда, или самият съд може да се свърже с тях, ако се прецени, че случаят би могъл да се реши чрез медиация.

В сферата на наказателното право обикновено най-напред се свързват с нарушителя на закона и ако той или тя е съгласен(на), се осъществява контакт с жертвата, за да се направи опит въпросът да се реши чрез медиация.

Информация и обучение

Закон 5/2012 за медиацията по граждански и търговски дела предвижда, че медиаторът трябва да има диплома за висше образование или висше професионално образование или да е преминал специално обучение за практикуване на медиация, придобито чрез преминаване на един или повече специални курсове, обучението по които се води от надлежно акредитирани институции, което ще бъде валидно за активно упражняване на медиация в цялата държава.

Само определени закони и разпоредби в някои от автономните области се позовават на необходимостта от обучение за практикуване на семейна медиация. Обикновено от медиаторите се изисква да притежават най-малко университетска диплома, както и да са преминали курс по практическо обучение в областта на медиацията, чиято продължителност да е между 100 и 300 часа.

Специалното обучение по медиация обикновено се предлага от университетите и професионалните асоциации, например на психолозите и на адвокатите.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Обикновено медиацията, предлагана от съда, е безплатна.

В сферата на трудовите отношения услугите, предоставяни от автономните области и Междупрофесионалната служба за медиация и арбитраж (SIMA), са безплатни.

В сферата на семейните въпроси услугите, предлагани от работещите със съда органи, обикновено са безплатни. В Каталуня разходите за процеса на медиация са регламентираны за лицата, които не получават правна помощ.

В сферата на наказателното право медиацията, предлагана от обществените органи, е безплатна.

Извън медиацията, предлагана от съда, страните могат да прибегнат по желание до медиатор и да му заплатят хонорар, който договарят помежду си. По отношение на разходите за медиация Закон 5/2012 изрично предвижда, че независимо от това дали медиацията води до сключването на споразумение, разходът за медиация ще бъде разделен поравно между страните, освен ако не е договорено друго.

С цел насърчаване на извънсъдебното разрешаване на спорове, Закон 10/2012, уреждащ определени такси в областта на съдебната администрация и Националният институт по токсикология и криминалистика, предвижда възстановяване на размера на таксата, когато при извънсъдебното уреждане се спестяват някои от разходите за предвидените услуги.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиацията?

Закон 5/2012 предвижда, че когато страните постигат споразумение чрез процедура по медиация, те могат да изготвят официален протокол за това споразумение.

Когато споразумението за медиация трябва да се прилага в друга държава, в допълнение към официалния протокол ще бъде необходимо то да отговаря на изискванията, ако има такива, на международните конвенции, по които Испания е страна, както и на правилата на Европейския съюз.

Когато споразумението е постигнато чрез медиация, която се е състояла след образуването на съдебното производство, страните трябва да поискат от съда да одобри споразумението в съответствие с разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

Възможността за принудително изпълнение на споразумението за медиация зависи от свободата на действие на страните по отношение на предмета на споразумението.

Връзки по темата

 МЕЖДУФЕДЕРАТИВНА СЛУЖБА ЗА МЕДИАЦИЯ И АРБИТРАЖ В ИСПАНИЯ (SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA)

Последна актуализация: 26/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Франция

Вместо по съдебен ред даден спор може да бъде разрешен чрез медиация. Става дума за алтернативна форма на уреждане на споровете, при която медиатор помага на страните да постигнат съгласие. Правителството и юристите във Франция осъзнават предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Във Франция не съществува централен или правителствен орган, който да отговаря за регулирането на професията на медиатора. Понастоящем не се предвижда създаването на такъв.

Съществуват обаче неправителствени организации, работещи в областта на семейната медиация:

🇫🇷 **APMF (Association Pour la Médiation Familiale — Асоциация за семейна медиация)** - през 2012 г. е наброявала 700 членове, повечето от които са семейни медиатори. Тя предлага указател на медиаторите по региони, който е лесно достъпен.

🇫🇷 **FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales — Национална федерация на асоциациите за семейна медиация)** – през 2012 г. е обхващала повече от 480 места за срещи за семейна медиация и предоставя указател, в който са описани услугите по медиация.

Можете да направите справка и в сайтовете на следните организации:

🇫🇷 **CMAP (Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris — Център за медиация и арбитраж на Париж)** се занимава със съдебни спорове между (големи) предприятия.

През 2012 г. 🇫🇷 **IEAM (l'Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation — Институт за експертиза, арбитраж и медиация)** е обединявал повече от 100 вещи лица, извършващи извънсъдебни и съдебни експертизи в областта на икономиката и финансите, правото и данъчните въпроси, медицината, строителството и благоустройството, промишлеността, добива на суровини и транспорта.

🇫🇷 **FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux — Федерация на медиаторите и на професионалните координатори на проекти, упражняващи свободна професия)** — обединява стотина експерти, чиято дейност в областта на медиацията допълва експертната им дейност в редица области (строителство, недвижими имоти, промишленост, услуги, търговия, социални въпроси и данъчно облагане, информационни технологии, околна среда, както и въпроси, свързани с медицината и парамедицината).

През 2012 г. 🇫🇷 **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation — Национална федерация на центровете за медиация)** е включвала 79 центъра за медиация към адвокатските колегии, структурирани по региони. Членовете ѝ са предимно адвокати, а федерацията се ползва с подкрепата на Висшия адвокатски съвет (*Conseil national des barreaux*), като има множество връзки в съдебната сфера. От нейния уебсайт може да бъде изтеглен указател.

🇫🇷 **ANM (Association Nationale des Médiateurs — Национална асоциация на медиаторите)** е създадена през 1993 г., като през 2012 г. нейни членове са били около 20 асоциации и около 300 членове, групирани в 11 регионални делегации. Тази асоциация е разработила Национален етичен кодекс за медиатори. От нейния уебсайт може да бъде изтеглен указател.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Съгласно френското право страните могат да прибягват до медиация във всички области на правото, при условие че тя не накарнява **нормите на обществения ред, които уреждат социалното и икономическо поведение** (*ordre public de direction*). Така например няма да е възможно да се сключи споразумение чрез медиация, за да се заобиколят императивните норми относно брака или развода.

Медиация се прилага предимно в областта **на семейните дела** (пред съдия по семейни дела, чрез посредничеството на семеен медиатор (*médiateur familial*)), както и при **дела с малък материален интерес** (дела пред мирови съд или пред районен съд чрез посредничеството на помирител (*conciliateur de justice*)).

Какви правила трябва да бъдат следвани?

Прибягване до медиация

Прибягването до медиация се извършва само с **предварително съгласие на страните**.

Когато обаче вече има образувано съдебно производство „съдът, пред когото даден спор е отнесен за разрешаване, може със съгласието на страните да посочи трето лице, което да ги изслуша и да съпостави гледните им точки, за да им позволи да намерят разрешение на спора, който ги противопоставя“ (член 1311 от Гражданския процесуален кодекс).

При определяне как ще се упражняват родителските права или при постановяване на временни мерки по бракоразводно дело съдът също така може да укаже на страните да посетят информационна среща относно медиацията, като тя е безплатна за страните и не може да бъде предмет на някаква особена санкция (членове 255 и 373210 от Гражданския кодекс).

С Постановление (*ordonnance*) № 20111540 от 16 ноември 2011 г. Директива 2008/52/ЕО на ЕС се транспонира във френското право. Директивата установява рамка, предназначена да улеснява уреждането на спорове между страните по взаимно съгласие с помощта на трета страна, в случая медиатор. С постановлението се разширява обхватът на разпоредбите на директивата, така че той да обхваща не само трансграничната медиация, но също така медиацията вътре в страната, с изключение на спорове, свързани с трудови договори или административноправни спорове, свързани с упражняването на суверенната власт на държавата (*droit administratif régalien*).

С постановлението от 16 ноември 2011 г. се изменя закона (*loi*) от 8 февруари 1995 г. с цел да се въведе обща правна уредба в областта на медиацията. С него се дава определение на понятието медиация, посочват се условията, на които трябва да отговаря медиаторът, и се потвърждава принципът на поверителност, който е от съществено значение за успеха на процеса на медиация.

В постановлението се потвърждава принципът, съгласно който на всеки етап от производството съдията, пред когото даден спор е отнесен за разрешаване, може да определи медиатор, който на практика може да бъде и помирител (*conciliateur de justice*). Съдията обаче няма право да делегира на медиатор предварителните опити за помирение при бракоразводни дела и дела за съдебна раздяла (*séparation de corps*). Съгласно постановлението, когато съдът не е получил съгласието на страните за провеждане на медиация, той може да им укаже да се срещнат с медиатор с цел да им бъдат обяснени целта и начинът, по който протича медиацията. Понастоящем тези информационни срещи могат да се провеждат само от помирители и семейни медиатори.

С декрет (*décret*) № 2012266 от 20 януари 2012 г. за прилагане на горепосоченото постановление от 16 ноември 2011 г. в Гражданския процесуален кодекс се въвежда дял пети (*Livre V*) относно уреждането на спорове по взаимно съгласие с цел ясно да се регламентират правилата, уреждащи договорната медиация или помирение, както и тези, уреждащи споразуменията за уреждане на спора по взаимно съгласие (*procédure participative*). Дял V съответства на раздел VI от Кодекса, посветен на въпросите, свързани с помирието, и на раздел VI *bis*, посветен на въпросите, свързани с медиацията. Декрет (*décret*) № 78381 от 20 март 1978 г. е изменен и понастоящем включва единствено разпоредбите относно работата на помирителя.

Нормативна уредба на медиацията

Няма национален кодекс за поведение на медиаторите.

Търговско-промишлената камара на Париж (*Chambre de commerce et d'industrie de Paris*) е разработила кодекс за добро поведение и контролира спазването му.

В областта на семейното право в качеството си на преки членове на двете федерации на семейните медиатори — **Асоциацията за семейна медиация** (APMF) и **Националната федерация на асоциациите за семейна медиация** (FENAMEF), или въз основа на членството в тях на организацията, която ги наема, семейните медиатори се придържат към **етичните кодекси или хартите** на тези федерации. Тези кодекси или харти включват правилата за професионална етика при семейна медиация, приети на 22 април 2003 г. от Националния консултативен съвет по семейна медиация на Франция (*Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale*, CNCMF). Съгласно посоченото на нейния уебсайт „Асоциацията за семейна медиация (APMF) въвежда етичен кодекс за упражняване на професията, който определя етичните правила на професионалната практика и условията за упражняване на семейната медиация във Франция. Той се спазва от всички практикуващи медиатори“.

През март 2008 г. **FNCM** (**Националната федерация на центровете за медиация**) прие етичен кодекс, основан на Европейския кодекс за поведение на медиаторите.

Информация и обучение

Не съществува национален официален уебсайт по въпросите на медиацията.

Понастоящем френското законодателство не изисква специално обучение за провеждане на медиация, освен в областта на семейните дела, където с декрет (*décret*) от 2 декември 2003 г. и с министерска заповед (*arrêté*) от 12 февруари 2004 г. е въведено изискване за **диплома за семеен медиатор** (*diplôme de médiateur familial*).

В областта на семейната медиация разпоредбите предвиждат обучение, осигурявано от акредитирани центрове, което завършва с получаване на диплома, издавана от регионалния префект след завършване на обучение или в резултат на процес на сертифициране, които потвърждават придобитите от медиатора познания и опит. Центровете за обучение са акредитирани от **Регионалната дирекция по здравеопазване и социални въпроси** (*Direction régionale des affaires sanitaires et sociales*, DRASS). В тези центрове учащите преминават обучение от 560 часа в продължение на 3 години, в рамките на което са включени най-малко 70 часа практика. В края на обучението кандидатите полагат изпити.

Какви са разноските, свързани с медиацията?

Извънсъдебната или съдебната медиация се заплащат от лицата, които прибегват до този алтернативен метод за решаване на спорове. Ако страните прибегнат до медиация в хода на съдебното производство, **възнаграждението на медиатора** може да бъде предмет на правна помощ.

Във всички случаи то се **определя от съдията, който определя съдебните разноски** (*magistrat taxateur*) след изпълнение на задачата от страна на медиатора и въз основа на представен доклад или документ за разноските (член 119 от Декрет (*décret*) № 911266 от 19 декември 1991 г.).

Съдията, който определя съдебните разноски, определя сумата на депозита и възнаграждението (членове 1316 и 1313 от Гражданския процесуален кодекс). Поради липсата на нормативно определени разноски **единичната цена** за предоставяне на услугите по семейна медиация е **променлива**. В рамките на национално споразумение между Министерството на правосъдието, Министерството на труда, социалните отношения, семейството и солидарността, Националната каса за семейни помощи (*Caisse nationale d'allocations familiales*, CNAF) и Централната земеделска каса за социална взаимопомощ (*Caisse centrale de mutualité sociale agricole*, CCMSA), службите и органите, които се ползват от услугата „семейна медиация“, са се ангажирали да спазват **национална тарифа с вариращи цени**, които зависят от дохода на страните. В зависимост от преценката на съдията финансовото участие на всяка една от страните за един сеанс е между 5 EUR и 131,21 EUR на човек.

По семейни въпроси **Националната каса за семейни помощи** е въвела система от споразумения, която позволява на различните структури да ползват услугите по семейна медиация, при условие че спазват определени правила.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато чрез медиация?

Когато не е образувано съдебно производство, член 1565 от Гражданския процесуален кодекс предвижда възможност постигнатото между страните споразумение да бъде представено за утвърждаване от съдията, компетентен да разглежда съответния вид спорове, за да може то да подлежи на принудително изпълнение.

Когато действително е образувано съдебно производство, член 13112 от Гражданския процесуален кодекс предвижда, че въз основа на отправено искане от страните по спора представеното от тях споразумение се одобрява от съда, който разглежда делото.

Член L.1113 1° от Кодекса за гражданските изпълнителни производства (*Code des procédures civiles d'exécution*) предвижда, че споразуменията, постигнати чрез съдебна или извънсъдебна медиация, на които съдебните или административните юрисдикции са придали изпълнителна сила, представляват изпълнителни основания.

Последна актуализация: 13/02/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Хърватия

Правителството на Република Хърватия, чрез Министерството на правосъдието, осигурява силна подкрепа (законодателна, финансова, техническа) за развитието и популяризирането на медиацията и тя се превърна в един от важните компоненти на стратегията за съдебна реформа.

Съдебна и извънсъдебна медиация

Медиацията може да се провежда във всички фази на производството пред обикновените и специализираните първоинстанционни и второинстанционни съдилища (общинските (районните) съдилища, жупанийските (окръжните) съдилища, търговските съдилища и Висшия търговски съд), а следователно и в хода на производството по обжалване. Медиацията се осъществява изключително от съдия от съответния съд, който е преминал обучение за медиатор и е включен в списъка на съдиите медиатори, изготвен от председателя на съда в рамките на годишното разпределяне на задачите. Съдия медиатор не може да извършва дейност по медиация по спор, по който е определен за съдия.

В продължение на много години извънсъдебната медиация е била провеждана много успешно от центровете по медиация към Хърватската стопанска камара, Хърватската търговско-занаятчийска камара и Хърватското сдружение на работодателите, както и от Хърватското сдружение за медиация, Хърватското сдружение на адвокатите, Хърватското застрахователно бюро и Службата за социално партньорство на правителството на Република Хърватия. Медиация с избрани медиатори обаче може да се провежда и извън тези центрове.

Съгласно Закона за медиацията (*Narodni novine* (Държавен вестник на Република Хърватия), бр. 18/11) и Правилата за регистъра на медиаторите и стандартите за акредитация на институциите за медиация и на медиаторите (*Narodni novine*, бр. 59/11) Министерството на правосъдието води регистър на медиаторите.

Комисия за алтернативно разрешаване на спорове

Министерството на правосъдието създаде и назначи Комисия за алтернативно разрешаване на спорове, в чийто състав влизат представители на съдилищата, прокуратурата, Службата за социално партньорство на правителството на Република Хърватия, Хърватската стопанска камара, Хърватското сдружение на работодателите, Хърватската търговско-занаятчийска камара и Министерството на правосъдието.

Комисията има за задача да наблюдава развитието на алтернативното разрешаване на спорове, а също и изпълнението на съществуващите програми, и да предлага мерки за насърчаване на развитието на алтернативното разрешаване на спорове. Мандатът на комисията включва и предоставяне на становища и отговори на въпроси от нейната компетентност.

На заседанието на Комисията за алтернативно разрешаване на спорове, проведено на 26 ноември 2009 г., бе приет Етичен кодекс на медиаторите.

Правна уредба

Медиацията като способ за разрешаване на спорове е регламентирана за първи път със специална уредба — Закона за медиацията (*Narodni novine*, бр. 163/03, влязъл в сила на 24 октомври 2003 г.), в който са отразени някои от водещите принципи, съдържащи се в Препоръката на Съвета на Европа относно медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, както и в Зелената книга относно алтернативните способи за разрешаване на спорове по гражданскоправни и търговскоправни въпроси на Европейския съюз. Законът е изменен през 2009 г., а в началото на 2011 г. е приет нов Закон за медиацията (*Narodni novine*, бр. 18/11), който влезе в сила в своята цялост на датата на присъединяване на Република Хърватия към Европейския съюз.

В допълнение към Закона за медиацията, който е най-важният инструмент в тази област, съществуват и други закони, частично уреждащи тази материя, както и подзаконовите актове по прилагането му, с които се гарантира изпълнението на закона.

Процедура по медиация

Процедурата по медиация започва по предложение на една от страните по спора, което се приема от другата страна, по съвместно предложение на двете страни за доброволно уреждане на спора или по предложение на трета страна (напр. съдията в съдебното производство).

Медиаторите са едно или повече лица, които въз основа на постигнато съгласие между страните осъществяват процедура по медиация.

Медиаторите трябва да са преминали съответен курс на обучение (експертните познания и умения на медиатора са съществено условие за успешната медиация) и непрекъснато да повишават професионалната си квалификация. Съдебната академия играе особено важна роля при организирането и провеждането на обученията за медиатори.

Медиацията се провежда по начин, уговорен между страните. При осъществяването на медиацията медиаторът гарантира справедливо и равно третиране на страните. В хода на процедурата по медиация медиаторът може да се среща с всяка страна поотделно и, ако не е уговорено друго между страните, може да съобщава информация и данни, получени от едната страна, на другата страна само когато е получил разрешение за това. Медиаторът може да участва в изготвянето на споразумението и да отправя препоръки във връзка с неговото съдържание.

Споразумението, постигнато чрез медиация, е обвързващо за страните, които са го подписали. Ако страните са поели определени задължения по силата на споразумението, те са длъжни да ги изпълнят своевременно. Споразумението, постигнато чрез медиация, е изпълнително основание, ако съдържа задължение за изпълнение, по отношение на което страните могат да постигнат съгласие, и ако съдържа пряко изявление за разрешаване на изпълнението (клауза за придаване на изпълнителна сила).

Освен ако страните са се споразумели за друго, всяка от тях понася направените от нея разноски, а разноските за медиация се разпределят поравно между тях или в съответствие със специален закон или с правилата на институциите за медиация.

Според преобладаващото мнение на експертите в областта на медиацията всеки спор, отнасящ се до права, с които страните могат свободно да се разпоредят, е подходящ за разрешаване чрез медиация, и страните по спора следва почти винаги да се насърчават да уредят спора по взаимно съгласие. Медиацията е особено подходящ способ за разрешаване на спорове, свързани със стопанска дейност (например търговски спорове), както и на презгранични спорове (при които едната от страните е с местоживеене или обичайно пребиваване в държава — членка на Европейския съюз) по граждански и търговски дела. Следва да се отбележи, че презграничните спорове не включват митнически, данъчни и административни производства или спорове, свързани с отговорността на държавата за действия или бездействия при упражняването на властнически правомощия.

Други връзки

 [Търсене на медиатор](#)

 [За повече информация](#)

Последна актуализация: 20/07/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Италия

Вместо да прибегвате до съд, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при която медиатор помага на страните по даден спор да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Италия считат, че медиацията може да бъде особено ефективен инструмент.

1. Към кого да се обърна?

Системата за медиация по гражданскоправни и търговскоправни въпроси, насочена към решаване на спорове във връзка с дадено полагаемо право, от което страните са свободни да се откажат или да прехвърлят, е въведена в Италия със Законодателно постановление (*decreto legislativo*) № 28/2010.

Услугите по медиация се предоставят от организации за медиация, които могат да бъдат публични или частни, и които са вписани в регистър на организациите за медиация (*registro degli organismi di mediazione*), който се води от Министерството на правосъдието.

Регистърът на акредитираните организации за медиация е публикуван на уебсайта на Министерството на правосъдието (<http://www.giustizia.it/>).

Регистърът ви позволява да се свържете с организация за медиация по ваш избор и да се ползвате от услугите на медиатори, които са членове на тази организация. Допълнителна информация можете да получите директно от въпросната организация.

2. В кои области на правото е възможно или най-често се среща използването на медиация?

Организациите за медиация могат да помогнат за постигането на извънсъдебно решаване на всеки спор, който се отнася до права, които страните са свободни да отказват или прехвърлят (*diritti disponibili*). Медиацията е доброволна, въпреки че може да бъде предложена от съдия или да се изисква по силата на договор между страните.

3. Съществуват ли специфични правила?

Понастоящем правилата за регулиране на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси са определени в Законодателно постановление № 28/2010, което вече беше споменато, и в Министерски указ (*decreto ministeriale*) № 180/2010.

4. Обучение

Лице, което желае да стане медиатор, трябва да изпълни изискванията, определени в член 4, параграф 3, буква б) от Министерски указ № 180/2010: по-специално медиаторите трябва да притежават образователна степен или диплома, равностойна на университетска степен след преминалото тригодишно обучение, или като алтернатива да са членове на професионална асоциация или организация и да са завършили най-малко двугодишен опреснителен курс, организиран от учебни институции, акредитирани от Министерството на правосъдието, и по време на двугодишното обучение те трябва да са участвали като подпомагани стажанти в най-малко двадесет случая на медиация.

Обучителните институции, които издават удостоверения, в които се посочва, че медиаторите са преминали необходимите учебни курсове, са публични или частни органи, акредитирани от Министерството на правосъдието, при условие че отговарят на определени стандарти.

5. Какви са разходите, свързани с медиацията?

Критериите, по които се определя таксата за медиация (*indennità di mediazione*), която включва таксата за започване на процедурата и таксата за същинската медиация, са определени в Министерски указ № 180/2010.

Сумите са посочени в таблица А, която е приложена към указа. Те варират в зависимост от стойността на спора.

6. Възможно ли е споразумението, постигнато в резултат на медиация, да придобие изпълнителна сила?

В член 12 от Законодателно постановление № 28/2010 се посочва, че протоколът от споразумението, при условие че не противоречи на публична политика или на императивни норми на правото, следва да бъде одобрен след подаване на молба от която и да е от страните, от председателя на по-нисшестоящия съд (*tribunale*), в чийто район е базирана организацията за медиация. В случай на трансграничен спор от вида, посочен в член 2 от Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, протоколът от споразумението следва да се одобри от председателя на по-нисшестоящия съд, в чийто район ще се изпълнява споразумението.

Одобреният протокол представлява право на принудително изпълнение върху имущество (*espropriazione forzata*), специфично изпълнение (*esecuzione in forma specifica*) или регистрация на съдебна ипотека (*ipoteca giudiziale*).

7. Безплатен ли е достъпът до базата данни за медиатори?

Понастоящем не съществува публичен регистър на медиатори, но Министерството на правосъдието редовно публикува списък на организациите за медиация, към които принадлежат отделните медиатори. Хората могат да разберат кои медиатори са членове на дадена организация за медиация, като поискат конкретна информация от службата към министерството, която осъществява надзор върху дейностите на организациите за медиация; можете да се свържете със службата чрез уебсайта на министерството.

Последна актуализация: 06/03/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[el\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Кипър

Към кого да се обърне?

За информация относно медиацията в Кипър можете да се обърнете към [\[el\]](#) **вписан в Кипър адвокат**.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Към медиация може да се прибягне с цел разрешаване на всеки спор, при условие че е налице съгласие на страните по него.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

За разлика от другата форма на алтернативно разрешаване на спорове (арбитраж), не съществуват закони, които да уреждат специално процеса на медиация и поради това няма каквито и да било специфични правила, които да е необходимо да бъдат спазвани в областта на медиацията.

ЗАБЕЛЕЖКА: В Камарата на представителите (Βουλή των Αντιπροσώπων) е внесен и понастоящем се обсъжда законопроект по специфичните въпроси на медиацията по семейни дела.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Разноските за медиация не са предварително определени по размер; техният размер зависи основно от сложността на казуса и от репутацията на медиатора.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Резултатът от медиацията не е решение, което може да бъде принудително изпълнено по същия начин, по който принудително се изпълнява съдебно решение.

Последна актуализация: 08/02/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[lv\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Латвия

Вместо да се обърнете към съда, защо не опитате разрешаване на спора си чрез медиация? Това е способ за алтернативно разрешаване на спорове („АРС“), при който медиаторът съдейства на спорещите страни да постигнат споразумение. Държавните органи и практикуващите юристи в Латвия осъзнават преимуществата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Понастоящем в Латвия използването на медиация при уреждането на граждански спорове е в началните си етапи. Няма централен държавен орган, отговорен за регламентирането на професията „медиатор“.

Съветът за медиация

☞ **Съветът за медиация** (*Mediācijas padome*) е асоциация, създадена на 25 юли 2011 г., която обединява определен брой регистрирани в Латвия асоциации, активни в областта на медиацията. Целта ѝ е да разработи общи стандарти за обучение на медиаторите и да въведе сертифицирани програми за обучение, да създаде и приеме кодекс за поведение на сертифицираните медиатори, както и да ги представява, да представя възгледите си пред местните и националните органи, други органи и служители и да предоставя становища по законодателни въпроси и юридическата практика, свързана с медиацията.

Съветът за медиация бе създаден от следните организации

Медиация и APC (*Mediācija un ADR*);

Интегрирана медиация в Латвия (*Integrētā mediācija Latvijā*);

Интеграция за обществото (Център за подкрепа на жертвите) (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*);

Асоциация на търговските медиатори (*Komerct mediatoru asociācija*).

„Медиация и APC“

Медиация и APC (*Mediācija un ADR*) бе създадена на 7 април 2005 г. Нейните цели са да:

насърчава прогресивното въвеждане и прилагане на способите за алтернативно решаване на спорове (медиация, помирение, безпристрастна оценка на факти, становища на експерти, арбитраж и пр.) в Латвия

участва в процесите по изготвяне на политики, т.е. в работни групи, формирани от държавни органи

насърчава повишаването на стандартите за професионалните квалификации на членовете си и предоставянето на медиация и услуги по APC от най-високо качество

обединява професионалисти в областта на APC за постигане на общи цели

си сътрудничи с международни организации и с други физически и юридически лица.

Организацията консултира страните по спора и представителите им относно избора на специалист, като също така провежда лекции и семинари по медиация и APC. Няколко от членовете на организацията са практикуващи медиатори, специализирани в граждански и наказателни дела.

Членуващите в организацията лица са придобили умения за преговори и медиация на курсове както в Латвия, така и в чужбина, провеждани от опитни медиатори и разрешаващи спорове специалисти от Съединените щати, Обединеното кралство, Германия и други държави.

Организацията „Интегрирана медиация в Латвия“

☞ **Интегрирана медиация в Латвия** (*Integrētā mediācija Latvijā — IMLV*) е създадена на 10 август 2007 г. Нейната цел е общество, което успешно се справя с разрешаването на спорове, в което интересите на всички страни са равно представени и процедурата за разрешаване на спорове е хуманна, справедлива и е основана на сътрудничество. ИМЛ е създадена в тясно сътрудничество с организацията „Интегрирана медиация“ (*Integrierte Mediation*) в Германия. Планирано е сътрудничество в сферата на образованието, допълнителното обучение, надзора, въвеждането на услуги по медиация и възпиремане на най-добри практики.

Целта на ИМЛ е да популяризира развитието на медиацията на регионално, национално и международно ниво посредством интегрирането ѝ в процеса на разрешаването на спорове в институции и организации, както и в работата на професионалистите и в обществото като цяло.

За постигане на тази цел ИМЛ си е поставила следните задачи:

да насърчава и развива идеята за интегрирана медиация в Латвия като съвременен и висококачествен способ за разрешаване на спорове

да насърчава сътрудничеството между професионалистите, организациите и институциите

да определя и защитава принципите и ползите от интегрираната медиация

да информира и образова обществото относно принципите и възможностите на интегрираната медиация

да дава по-широка гласност на успехите на интегрираната медиация

да организира обучения по медиация и за възможностите за нейното интегриране в дейности от различни сфери

да провежда проучвания и изследвания

ИМЛ обединява представители на различни професии, включително и практикуващи медиатори, чиято цел е да интегрират уменията си за медиация в своята работа и да повишат обществената осведоменост по отношение на медиацията като успешен способ за разрешаване на спорове.

Интеграция за обществото (Център за подкрепа на жертвите)

☞ **Центърът за подкрепа на жертвите** започва да функционира през 2003 г. Основната му цел е да подкрепя жертвите на престъпления. От 2004 г. насам в центъра работят около 20 медиатора, които са добре обучени в процедурите по медиация и са способни да ги прилагат по граждански и административни правни спорове.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиацията е допустима в много области. Тя се използва най-много при граждански спорове, произтичащи от семейноправни и търговскоправни отношения.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибягването до медиация е изцяло доброволно.

Прибягването към медиация не е предпоставка за започването на определени видове съдебно производство или продължаването на съдебното производство.

Няма специални външни закони или разпоредби, уреждащи действията на медиаторите в Латвия.

Информация и обучение

Следният уебсайт е посветен на медиацията: ☞ <http://www.mediacija.lv/>.

Двете асоциации — Медиация и APC и Интеграция за обществото, разполагат с обучители, които предлагат основен курс по медиация, предназначен за бъдещи медиатори, и курс по основни умения за разрешаване на спорове, които да се използват в личен и професионален план.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията при разрешаването на граждански спорове не е безплатна. Разходите за медиация зависят от редица фактори: квалификацията и опита на медиатора, сложността на спора, броя на необходимите медиационни сесии и други фактори.

Във всички случаи, отнасящи се до интереси и права на деца, Съветът по външни работи и помирение към Семейния съд в Рига (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) предоставя безплатни услуги на лицата с постоянно местопребиване в Рига. Споровете касаят най-вече издръжката, уреждане на местопребиването на детето, правото на посещение, родителските права и отглеждането на детето.

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

В [Директива 2008/52/ЕО](#) е предвидено, че страните по спора могат да искат писменото споразумение, постигнато в процедурата по медиация, да подлежи на принудително изпълнение. Държавите членки са длъжни да съобщят на Комисията кои са съдилищата и другите органи, компетентни да получават такива искания.

Латвия все още не е предоставила тази информация.

Връзки по темата

[Mediācija.lv](#)

Последна актуализация: 08/12/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Литва

Вместо да прибегвате до съд, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при която медиатор помага на страните по спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Република Литва са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Не съществува централизиран или правителствен орган, отговарящ за медиацията (tarpininkavimas), и в Литва няма планове за създаването на такъв.

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често срещано?

Помирителна медиация (taikinamasis tarpininkavimas) може да се използва при гражданскоправни спорове (тоест спорове, гледани чрез гражданско производство от съд с обща компетентност).

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Медиацията се регулира от **Закона за помирителна медиация по гражданскоправни спорове** (Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas). В тази рамка, прибегването към медиация е напълно доброволно. Няма специфични правила като кодекси за поведение на медиатори.

Информация и обучение

Към момента не съществува национална програма за обучение. Въпреки това обучение се предоставя от центъра за обучение към

Министерството на правосъдието (Teisingumo ministerija) и от частни органи. Частните органи не са регулирани.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Съгласно Закона за помирителна медиация по гражданскоправни спорове помирителна медиация може да се предоставя срещу възнаграждение или безвъзмездно. Когато тя се предоставя срещу възнаграждение, процедурата може да започне, само след като медиатор се договори писмено и с двете страни по спора относно сумата, която следва да му се заплати, и относно метода на плащане.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) позволява на страните в спора да поискат принудителното изпълнение на писмено споразумение, постигнато в резултат от медиация. Държавите-членки ще съобщят това на съдилищата и другите органи, компетентни да получават такива искания.

Съгласно Закона за помирителна медиация по гражданскоправни спорове компетентният съд се избира от страните по спора. Това може да е окръжният съд по местожителство или регистрираното седалище на една от страните по спора.

Последна актуализация: 18/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Люксембург

Вместо да прибегвате до съд, защо не опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е способ за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при който медиатор подпомага страните по даден спор да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи във Великото херцогство Люксембург са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Не съществува централен орган, компетентен да регламентира дейността на медиаторите.

В допълнение към медиацията в конкретни сектори (банков, застрахователен и т.н.) и освен Омбудсманът, който отговаря за медиацията по административни въпроси и [Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner](#) (Комисията към Омбудсмана за правата на детето) в областта на медиацията работят следните сдружения:

[Асоциация за медиация на правоспособните медиатори в Люксембург](#) (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés* — ALMA asbl);

Център за медиация на адвокатската колегия в Люксембург (*Centre de médiation du Barreau de Luxembourg* — CMBL asbl);

[Център за медиация](#) (*Centre de médiation*) (asbl);

[Център за социално-семейна медиация](#) (*Centre de médiation SocioFamiliale*, управляван от фондация „Pro Familia“);

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиацията е допустима главно по:

административни дела,

наказателни дела,

семеини дела,

търговски дела,

дела по спорове между съседи.

Гражданската и търговската медиация е консенсусна и поверителна процедура, провеждана от независим, безпристрастен и компетентен медиатор. Тя може да се отнася до целия спор или само част от него. Включва както медиация по споразумение, така и съдебна медиация, а семейната медиация играе важна роля.

При **медиацията по споразумение** (*médiation conventionnelle*) всяка страна може да предложи на другата да отнесат въпроса до медиация на всеки етап от съдебното производство, независимо от всякакво съдебно или арбитражно производство, при условие че не е приключило изложението на становищата.

При **съдебната медиация** (*médiation judiciaire*) гражданският, търговският или семейният спор вече е внесен в съда и съдът може по всяко време започне процедура по медиация, доколкото не е приключило изложението на становищата. Това не се отнася до дела пред Касационния съд или до производства по бърза процедура. Съдът може да прикани страните по своя собствена инициатива да пристъпят към медиация или това може да стане по общо искане на самите страни. И в двата случая се изисква съгласието на страните. В ограничен брой ясно определени случаи, когато възниква въпрос във връзка със семейното право, съдът може да предложи на страните да използват медиация и организира безплатна информационна сесия, за да обясни принципите, процедурата и резултатите от медиацията.

По **наказателни дела** прокурорът може, при определени условия и преди да реши дали да повдигне обвинение, да реши да използва медиация, ако чрез нея е възможно:

- да се предостави обезщетение на пострадалото лице,
- да се разрешат трудностите, произтичащи от престъплението, и
- да се спомогне за реабилитацията на престъпника.

Използването на медиацията не изключва последващо решение за повдигане на обвинение, например ако са нарушени правилата на медиацията.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибягването към медиация е напълно доброволно.

За медиацията по административни и наказателни дела, както и за медиацията в определени сектори съществува специална нормативна уредба.

Информация и обучение

Медиатор по наказателноправни въпроси

Със закон от 6 май 1999 г. и с наредба на Великия херцог от 31 май 1999 г. е въведена система за медиация по наказателни дела. Преди вземането на решение за повдигане на обвинение прокурорът може да реши да използва медиация, ако той или тя счита, че е възможно предоставяне на обезщетение на пострадалото лице, разрешаване на трудностите, произтичащи от престъплението или подпомагане на реабилитацията на престъпника. Ако прокурорът реши да използва медиация, то той или тя може да назначи като медиатор всяко одобрено за целта лице.

Одобрение:

Всеки, който желае да бъде одобрен като медиатор по наказателноправни въпроси, може да подаде заявление до министъра на правосъдието, който ще вземе решение за одобрение след консултация с главния прокурор.

Медиатор по гражданскоправни и търговскоправни въпроси

Със закона от 24 февруари 2012 г. се създава национална законодателна рамка за медиация по граждански и наказателноправни въпроси с включването на нов дял в новия Граждански процесуален кодекс. Законът транспонира Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси. Той въвежда принципте, посочени в директивата по отношение на трансграничните спорове и ги прилага към споровете на национално равнище. Този закон е допълнен с наредба на Великия херцог от 25 юни 2012 г. за определяне на процедурата за одобрение за медиатори за целите на съдебната и семейната медиация, на програмата за специализираното обучение по медиация и за провеждането на безплатна информационна сесия.

Медиаторът е трета страна, чиято работа е да изслуша страните заедно или, ако е необходимо, поотделно, с цел решаване на техния спор.

Медиаторът не налага решение на страните, но ги насърчава да се споразумеят за приятелско уреждане на спора.

Даден медиатор, който предоставя услуги по съдебна и семейна медиация, може да бъде одобрен или неодобрен. Одобреният медиатор е физическо лице, акредитирано в тази роля от министъра на правосъдието.

В медиацията по споразумение и в трансгранични спорове страните могат да използват медиатор, който не е одобрен.

Одобрение:

Министърът на правосъдието отговаря за одобрението на медиатори. По гражданскоправни и търговскоправни въпроси не се изисква медиатори да са одобрени, за да предоставят медиацията по споразумение.

За одобрение може да кандидатства всяко физическо лице, стига да изпълнява условията, посочени в: (1) закона от 24 февруари 2012 г., който включва медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси в новия Граждански процесуален кодекс и (2) наредбата на Великия херцог от 25 юни 2012 г. за определяне на процедурата за одобрение за медиатори за целите на съдебната и семейната медиация, на програмата за специализираното обучение по медиация и за провеждането на безплатна информационна сесия.

Съгласно Директива 2008/52/ЕО, посочена по-горе, и член 1251-1, параграф 1, алинея 3 от Закона от 24 февруари 2012 г. относно медиацията, доставчиците на услуги по медиация, които отговарят на равностойни или сравними по същество изисквания в друга държава — членка на Европейския съюз, са освободени от одобрение във Великото херцогство Люксембург.

Одобрението се предоставя за неопределен срок.

Член 1251-3, параграф 2 от новия Граждански процесуален кодекс и наредбата на Великия херцог от 25 юни 2012 г., посочени по-горе, определят условията, на които трябва да отговарят физическите лица, желаещи да получат одобрение, а именно:

- да предоставят гаранции за добра репутация, компетентност, обучение, независимост и безпристрастност;
- да представят извлечение от регистъра за съдимост в Люксембург или подобен документ, издаден от компетентните органи в държавата на пребиваване, в която са пребивавали през последните пет години;
- да упражняват гражданските си права и да имат право да упражняват политически права; и
- да са преминали специализирано обучение в областта на медиацията под формата на: магистърска степен в областта на медиацията, получена от Университета в Люксембург или от университет, висше учебно заведение, или друго учебно заведение, осигуряващо същото равнище на обучение, определено в съответствие със законите, подзаконовите и административните разпоредби на държава — членка на Европейския съюз; или три години професионален опит, заедно със специализирано обучение по медиация, както е предвидено в член 2 от наредбата на Великия херцог от 25 юни 2012 г.; или

обучение по медиация, признато от държава — членка на Европейския съюз.

Университетът на Люксембург предлага специална програма за обучение (магистърска степен) по медиация.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

В повечето случаи медиацията е безплатна. Ако за нея се заплаща такса, това е ясно посочено.

При **медиация по споразумение**, таксите на медиаторите се определят свободно. В такъв случай таксите и разходите се делят поравно между страните, освен ако те не се споразумеят друго.

При **съдебна или семейна медиация** таксите са определени с наредба на Великия херцог.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Споразуменията, произтичащи от гражданска и търговска медиация, имат същата доказателствена стойност, както съдебните решения.

Независимо от това дали такива споразумения за медиация са били постигнати в Люксембург или в друга държава — членка на Европейския съюз, те подлежат на изпълнение в рамките на Европейския съюз по силата на Директива 2008/52/ЕО. Одобрието на цялото или на част от споразумението от компетентния съд му придава изпълнителна сила.

Директивата е транспонирана със закона от 24 февруари 2012 г., което поставя медиацията на равна основа със съществуващите съдебни процедури.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието](#)

[Асоциация за медиация на правоспособните медиатори в Люксембург \(ALMA asbl\)](#)

Център за медиация на адвокатската колегия в Люксембург (CMBL)

[Център за медиация](#)

[Център за социално-семейна медиация](#)

Последна актуализация: 20/12/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Унгария

Вместо да прибегвате до съд, защо не се опитате да разрешите споровете чрез медиация? Това е форма на алтернативно разрешаване на спорове (alternatív vitarendezés) (APC) (ADR), при която медиатор (közvetítő) помага на страните да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Унгария са добре запознати с преимуществата на медиацията.

Към кого да се обърне?

Съгласно Закон № LV от 2002 г. за медиацията (a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény), **Министерството на правосъдието и правоприлагането** (Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium) е компетентно за регистрацията на медиатори и юридически лица, наели на работа медиатори.

Регистърът за медиаторите и правните образувания, които са наели на работа медиатори, можете да намерите на [уебсайта на Министерството на правосъдието и публичната администрация](#).

Уебсайтът предоставя на потребителите обща информация и е възможно да се извършват отделни търсения в регистъра за медиатори по име, експертна област, езикови умения и район на действие. В случай на правни образувания търсенето е по наименование, район и съкращение.

Регистрационни формуляри за медиатори и правни образувания, наели на работа медиатори, могат да се намерят на същия [уебсайт](#).

Сред неправителствените организации, които работят в областта на медиацията, са:

Националната асоциация по медиация ([Országos Mediációs Egyesület](#)); и

Отдела за медиация и правна координация към Търговско-промишлената камара на Будапеща (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya).

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често срещано?

Закон № LV от 2002 г. за медиацията обхваща гражданскоправни спорове, но изключва медиация по производства за клевета, административни решения, производства за настойничество, прекратяване на родителски права, производства по изпълнение, производства за установяване на бащинство или произход, и конституционни жалби.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибегването до медиация е доброволно, но има някои преимущества във връзка със **Закона за съдебните такси** (az illetékekről szóló törvény) и **Гражданския процесуален кодекс** (polgári perrendtartás).

Ако страните участват в медиация след първото заседание и постигнатото споразумение бъде одобрено от председателстващия съдия са дължими само половината от приложимите съдебните такси. Дори хонорарът, който следва да се плати на медиатора + ДДС (HÉA) (но не повече от 50 000 форинта), може да бъде приспаднат от тази вече намалена сума. Единственото ограничение е, че крайната сума на съдебната такса не може да бъде по-малка от 30 % от първоначалния размер. Намалението не се прилага, ако в определен случай медиацията не е разрешена от закона.

Ако страните участват в медиация преди гражданското производство, тогава размерът на съдебната такса се намалява с хонорара на медиатора + ДДС, но не с повече от 50 000 форинта, ако заплатената съдебна такса не е по-малко от 50 % от първоначалната сума. Намалението не се прилага, ако в дадения случай медиацията не е разрешена от закона, или ако страните отидат на съд въпреки споразумението, постигнато с медиация (освен за привеждане в действие на споразумението при липса на доброволно спазване).

Няма национален кодекс за поведение на медиаторите, но повечето асоциации по медиация следват Европейския кодекс за поведение на медиаторите (közvetítők európai magatartási kódexe).

Съществува специален **Кодекс за поведение при трудовоправни спорове**, който беше изготвен от Службата по помиряване и медиация при трудовоправни дела (Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat).

Определени съдилища предоставят медиация на страните безплатно за текущи производства. Подробни правила и списък на съдилищата можете да намерите на централния уебсайт на унгарските съдилища. (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites)

Информация и обучение

Не съществува специфичен уебсайт с информация на английски език за медиация или национален орган за обучение на медиатори.

 [Уебсайтът относно медиацията](#) е наличен само на унгарски език.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна. **Стойността на услугата** подлежи на споразумение между медиатора и страните.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Съгласно [Директива 2008/52/ЕО](#) заявителите могат да поискат принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация. Държавите членки ще съобщят на Комисията кои съдилища или други органи отговарят за обработването на такива искания.

Страните могат да направят принудително изпълнимо съдържанието на своето споразумение, постигнато в резултат на медиацията. Те могат да поискат от съда или от нотариус да включи споразумението в спогодба, одобрена от съда, или в нотариален акт, който може да бъде принудително изпълнен след това.

Връзки по темата

[Уебсайт на регистъра на унгарските медиатори](#) (A magyarkö zvet í t ő k adatb á zis á nak honlapja)

Последна актуализация: 06/04/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Малта

Вместо да прибегвате до съд, защо не се опитате да разрешите споровете чрез медиация? Това е форма на алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при която медиатор помага на страните да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Малта са добре запознати с преимуществата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Правителственият орган, отговорен за медиацията в Малта, е Малтийският център по медиация, който беше създаден съгласно глава 474 от [Закона за медиацията от 2004 г.](#) Центърът по медиация предоставя форум, към който страните по даден спор могат да се обърнат или да бъдат насочени, за да разрешат своя спор с помощта на медиатор.

Можете да се свържете с центъра чрез секретариата на **Малтийския център по медиация**, Palazzo Laparelli, South Street, Valletta VLT 1100.

Можете също да се обадите на телефонен номер +356 21251110 или да изпратите електронно писмо на адрес mediation.mjha@gov.mt.

Центърът предоставя на страните списък с медиатори, които са надлежно акредитирани от него, и иска от тях да изберат взаимно приемлив медиатор от списъка.

В кои области е допустимо прибегването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиация е допустима при спорове по граждански, семейни, социални, търговски и индустриални въпроси.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Медиацията е доброволен процес. Страните по всяко производство могат заедно да поискат от съда да спре производството, докато те се опитат да уредят своя спор чрез медиация. Също така съдът може да спре производството по време на процеса и да насочи страните да се опитат да уредят спора чрез медиация. Следва да се отбележи обаче, че медиацията при семейни дела е задължителна, особено при дела във връзка с раздяла на съпрузи, право на посещение, родителски права и попечителство над децата и издръжка на деца и/или съпрузи.

Малтийският център по медиация има **Кодекс за поведение**, към който медиаторите са длъжни да се придържат по време на производства по медиация.

Кодексът съдържа задължителни мерки за спазване. Той разпорежда например, че **управителният съвет** на центъра има правомощието да предприема дисциплинарни мерки срещу всеки медиатор, чиито действия не съблюдават или не отговарят на поведението, изисквано от принципите на кодекса, и че името на всеки медиатор, за когото е установено, че е нарушил някои от разпоредбите на кодекса или че се е държал по непристоен начин, ще бъде отстранено от списъка с медиатори за период, който управителният съвет сметне за подходящ.

Информация и обучение

От време на време в Малтийския център по медиация се организират курсове за обучение на медиатори. Първият такъв курс относно умения по медиация беше проведен през юли 2008 г. Друг курс, насочен към преподаването на умения по медиация с наблягане върху психологическите, социалните и правните аспекти на раздялата, беше проведен в периода 16—18 април 2009 г.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Тарифата се регулира от разпоредби 2 и 4 от Официално известие № 309 от 2008 г.

При семейна медиация страните могат да изберат медиатор по свой избор (от акредитирания списък) и да поемат сами разходите за това или **секретариатът на съда** назначава един от медиаторите на ротационен принцип от списък, предоставен от Центъра по медиация. При втория случай разходите се поемат от съдилищата.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Съгласно [Директива 2008/52/ЕО](#) трябва да има възможност за искане на принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация. Държавите членки ще съобщят съдилищата или другите органи, компетентни да получават такива искания.

В момента се изготвят изменения на Закона за медиацията на Малта от 2004 г., насочени към въвеждане на горепосочената разпоредба.

Връзки по темата

 [Малтийски център по медиация](#)

 [Закон за медиацията на Малта от 2004 г.](#)

[Директива 2008/52/ЕО](#)

Последна актуализация: 19/08/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Холандия

Вместо да прибягвате до съд, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при която медиатор помага на страните по даден спор да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Нидерландия са запознати с преимуществата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Нидерландският институт по медиация е независим орган, чиято цел е повишаване на осведомеността в Нидерландия за медиацията и подобряване на равнището на предлаганите услуги. За тази цел институтът е разработил различни модели и правила.

Той води също така национален регистър на медиаторите, в който са включени само квалифицирани медиатори. Тези медиатори са преминали курс на основно обучение в областта на медиацията, признат от Нидерландския институт по медиация, както и теоретичен изпит и оценяване. От медиаторите, регистрирани към Нидерландския институт по медиация, се изисква да поддържат актуални познанията и уменията си, като това се проверява от страна на института. Справки в регистъра могат да се правят на следния интернет адрес: [📄 Регистър на медиаторите към Нидерландския институт по медиация.](#)

Нидерландският институт по медиация.

Този сайт предоставя и независима информация относно медиацията и медиаторите в Нидерландия. Може да търсите информация на сайта в зависимост от интересите и предпочитанията си, като използвате специално изготвени за целта критерии. Например може да търсите медиатор с познания и опит в определена правна сфера.

Адресът на Нидерландския институт по медиация е: Westblaak 150, 3012 KM Rotterdam. **Пощенският му адрес** е: P.O. Box 21499, 3001 AL Rotterdam. Тел.: 010 - 201 23 44, факс: 010 - 201 23 45, електронна поща: [📧 info@nmi-mediation.nl](mailto:info@nmi-mediation.nl).

Медиаторите могат да се регистрират в Нидерландския институт по медиация, като след това трябва да се придържат към Кодекса за поведение на медиаторите. Регистрацията е доброволна (съответно и придържането към Кодекса за поведение), но медиаторите, които желаят да работят с нидерландската система за субсидирана правна помощ или по препратени от съдилищата дела за уреждане чрез медиация, са длъжни да се регистрират към Нидерландския институт по медиация, да получат акредитация и да се подложат на оценяване.

В Нидерландия бе въведена и инициатива „Медиация и правораздаване“ (*Mediation naast rechtspraak*), която се състои в това, че окръжният или апелативният съд, който разглежда Вашето дело, ще Ви уведоми, че съществува възможност спорът да бъде уреден чрез медиация. Съдът може да Ви уведоми за това писмено, като в този случай и двете страни получават писмо, придружено с информационна брошура, формуляр за самооценка за това дали конкретният спор може да бъде решен чрез медиация и формуляр за отговор. Освен това съдията може да укаже и по време на заседанието, че спорът Ви може да се реши чрез медиация, и да предложи на Вас и насрещната страна да пристъпите към този вариант. Можете и сами да се свържете със служителя по медиация. Всеки окръжен и апелативен съд ще разполага с такъв служител, който да отговаря на въпросите Ви, да предава предложението Ви за уреждане на спора чрез медиация на насрещната страна, да съдейства на страните да намерят подходящия медиатор и да уреди първата среща между тях.

Допълнителна информация за медиацията може да намерите от:

[📄 Бюрата за правна помощ \(Het Juridisch Loket\)](#) на адрес: P.O. Box 487, 3500 AL Utrecht. Тел.: 0900-8020 (0,10 EUR на минута).

[📄 Съвета за правна помощ \(Raad voor Rechtsbijstand\)](#) в Утрехт на адрес: Jaarbeursplein 15, 3521 AM Utrecht, P.O. Box 24080, 3502 MB Utrecht. Тел.: 088-7871012 (Отдел „Регистрации“).

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или тя е най-често използвана?

Медиацията е възможна винаги и най-често се използва по гражданскоправни и публичноправни спорове.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибягването към медиация е напълно доброволно. Съществува Кодекс за поведение на медиаторите.

Информация и обучение

[📄 Нидерландският институт по медиация](#) предоставя информация относно медиацията и регистрира медиаторите.

Институтът предлага независима гаранция за качеството на медиацията и медиаторите на национално равнище и поддържа публичен [📄 регистър на медиаторите](#).

Регистрираните към института медиатори са обучени и квалифицирани да изпълняват тази длъжност в съответствие с правилата му за медиация.

Тези медиатори са се ангажирали да спазват **Системата за гарантиране на качеството на Нидерландския институт по медиация**.

Медиаторите, които желаят да бъдат включени в регистъра на Нидерландския институт по медиация, трябва да отговорят на две основни изисквания:

успешно преминаване през курс на обучение по медиация в акредитиран от Нидерландския институт по медиация институт;

полагане на изпит за оценка на съответните познания.

Нидерландският институт по медиация е акредитирал няколко института за обучение по медиация. Техните програми за обучение започват от шестдневен основен курс и стигат до курсове, продължаващи над 20 дни. Успешното преминаване на един от тези курсове на обучение е едно от двете основни изисквания за включване в регистъра на медиаторите на Нидерландския институт по медиация.

Второто основно изискване е полагане на изпит за оценка на съответните познания. Правителството на Нидерландия разполага със статистически данни във връзка с медиацията (с резюме на английски език).

Какви са разходите за медиация?

Медиацията за уреждане на граждански спорове не се предоставя безплатно.

Разходите зависят от конкретния казус. Някои процедури са сложни и времеемки, поради което са по-скъпи. Има случаи, при които страните биват посъветвани да привлекат специализирани адвокати за провеждане на медиацията. Понякога отнасянето към медиатор може да доведе до разрешаване на спора от самите страни, което показва, че медиацията може да служи за предотвратяване на усложняването на спора.

Ако страните разполагат с достатъчно финансови средства, те са длъжни да покрият разходите за медиация сами. Прагът на доходите за допустимост на използването на служебен адвокат или медиатор е:

за съпругески двойки, регистрирани партньори или лица, които живеят заедно: 35 200 EUR годишно.

за несемейни лица: 24 900 EUR годишно.

Освен тези финансови граници правна помощ не се предоставя на страни, които притежават имущество над определена стойност, изискваща деклариране пред данъчните органи. Това включва второ жилище, друго недвижимо имущество, спестявания, пари в брой, активи и т.н. Точната стойност за съпругеските двойки, регистрираните партньори или лица, които живеят заедно, се определя въз основа на данните, получени от данъчните органи.

Ако средствата на страните са под приложимия праг, държавата ще участва в разноските за адвокат или медиатор. Но държавата никога не изплаща пълната сума. Всяка страна трябва да участва финансово. Размерът на вноската е 51 EUR за първите четири часа и 102 EUR за 5 или повече часа (за цялата медиация, а не за всяка страна по спора). Участието в хонорарите на адвокат е на по-висока стойност. Тези суми са посочени индикативно и не са правнообвързващи. Може да намерите точните размери на уебсайта на [Съвета за правна помощ](#).

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) позволява на страните по даден спор да поискат издаване на изпълнителен титул за писмено споразумение, постигнато в резултат от медиация. Държавите членки уведомяват Комисията за съдилищата и другите органи, компетентни да разглеждат такива молби. Информация за това до какъв етап е стигнало транспонирането на тази директива може да получите от Съвета за правна помощ.

Връзки по темата

[Нидерландски институт по медиация](#)

Последна актуализация: 11/04/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Австрия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите спора си чрез медиация? Това е процедура за алтернативно разрешаване на спорове, посредством която медиатор помага на страните по спора да постигнат споразумение.

Към кого да се обърна?

Федералното министерство на правосъдието поддържа [списък на регистрираните медиатори](#). Медиаторите, включени в този списък, са преминали през специален курс на обучение.

Не съществува централен орган, компетентен в областта на услугите по медиация.

Съществуват професионални и непрофесионални сдружения, които предоставят услуги по медиация, както и няколко неправителствени организации, които подпомагат дейността на медиаторите.

Кога да предпочета медиацията?

Медиацията може да бъде използвана за решаването на спорове по граждански дела, по които обичайно се произнасят обикновените съдилища. Страните по спор могат да решат да прибегнат до медиация на доброволна основа, за да стигнат до собствено решение на спора.

В някои случаи на конфликт между съседи преди спорът да може да бъде отнесен до съда, се изисква страните да се опитат да решат спора извънсъдебно. Това може да стане чрез отнасяне на спора до помирителна комисия, която да се опита да постигне досъдебно споразумение чрез районния съд (т. нар. процедура *prätörischer Vergleich*) или чрез медиация.

Съществуват ли специфични правила за медиаторите?

Не съществуват специфични правила за медиаторите, нито пък етичен кодекс.

Медиаторите не са регистрирани като специалисти, напр. по семейноправни, медицински или строителни спорове, но областите, в които даден регистриран медиатор предоставя услугите си, могат да бъдат вписани отделно.

Всяко лице, което е преминало през съответното обучение и което отговаря на [изискванията](#), може да бъде включено в списъка като „регистриран медиатор“. Не съществуват законови ограничения за това кой може да използва професионалното звание „медиатор“.

Информация и обучение

Допълнителна информация, включително относно обучението и изискванията за регистрация като медиатор в Австрия, може да намерите [тук](#).

Информацията е налична само на немски език.

Какви са разноските, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна.

Размерът на хонорарите за медиация се определят по договаряне между частния медиатор и страните по спора.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) дава възможност на страните по спора да изискат писменото споразумение, постигнато в резултат от медиация, да подлежи на изпълнение. Държавите членки следва да посочат съдилищата или другите органи, до които се подават такива молби.

В Австрия споразуменията, постигнати в резултат от медиация, подлежат на принудително изпълнение само ако са сключени под формата на съдебна спогодба (*Vergleich*) или на нотариален акт.

Последна актуализация: 23/05/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [PL](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Полша

Вместо да се отива на съд си струва да се опита спорът да бъде разрешен чрез медиация. Това е способ за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), при който медиатор помага на страните по спора да постигнат споразумение. Както правителството, така и практикуващите юристи в Полша са добре запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

През 2010 г. в Министерството на правосъдието бе създадена секция, която се занимава с въпросите на медиацията. В момента тя функционира в Отдела за жертвите на престъпления и насърчаването на медиацията (**Wydział ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem i ds. Promocji Mediacji**) към департамента за международно сътрудничество и права на човека. Повече информация за дейностите по медиация можете да намерите на [вебсайта на Министерството на правосъдието \(Ministerstwo Sprawiedliwości\)](#).

През последните години Министерството на правосъдието отдели специално внимание на въпросите, свързани с развитието и популяризирането на медиацията и другите форми на APC в Полша, както и на повишаването на ефикасността и достъпността на системата на правосъдието.

През 2010 г. по инициатива на Министерството бе създадена **мрежа от медиационни координатори**.

В момента има 120 координатори (съдии, пробационни служители и медиатори) в осем апелационни съдилища, всички окръжни съдилища и в шест районни съдилища.

За получаването на съвети и становища министърът на правосъдието работи със **Социалния съвет за алтернативно разрешаване на спорове и конфликти (Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów)** (Съвета за APC - ел. поща: adr_rada@ms.gov.pl), който играе важна роля за популяризирането на медиацията и комуникацията между централното правителство, съдебната система и медиаторите.

Съветът за APC е създаден с министерска наредба от 1 август 2005 г. като съвещателен орган към Министерството по въпросите за алтернативното разрешаване на спорове и конфликти в широк смисъл. Сред постигнатото през първия мандат на Съвета е следното:

[Етичен кодекс на полските медиатори \(Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich\)](#) (май 2008 г.).

[Стандарти за обучението на медиатори \(Standardy Szkolenia Mediatorów\)](#) (октомври 2007 г.).

[Стандарти за провеждането на медиация и медиационната процедура \(Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego\)](#) (юни 2006 г.).

На 3 април 2009 г. на Съвета за APC бе даден втори мандат с наредба на министъра на правосъдието (изменена с наредба на министъра на правосъдието от 1 юли 2011 г.). Най-важният документ, изготвен от Съвета до момента е [Въвеждане на промени в системата \(Założenia do zmian systemowych\)](#) (март 2012 г.).

В момента в Съвета участват 23-ма представители от научните сфери, опитни медиатори, както и представители на неправителствени организации, академичните среди и държавни органи.

В компетентността на Съвета влиза преди всичко изготвянето на препоръки за правила относно функционирането на националната система за алтернативно разрешаване на спорове, както и:

адаптирането на системата за APC към изискванията, поставени от правото на ЕС,

разработването на единен модел за медиация в полската правна система,

насърчаването на стандарти за медиационната процедура,

насърчаването на използването на APC като метод за разрешаване на конфликти сред членовете на съдебната система и нейните служители,

правораздавателните органи и обществеността,

създаването на институционална среда, в която формите на APC могат да се развиват,

предприемането на други проекти ad hoc за развиването на медиацията в Полша.

Съществуват също голям брой неправителствени организации и фирми, които играят важна роля за популяризирането на медиацията и за определянето на вътрешните ѝ стандарти. Тези организации определят свои собствени стандарти по отношение на обучението, изискванията към кандидат-медиаторите, методите за медиация, етичните стандарти и добрите професионални практики. Тези правила са вътрешни по своя характер и са насочени единствено към медиаторите, които са членове на тези организации.

Най-важните такива организации са:

[Полският център за медиация \(Polskie Centrum Mediacji\)](#),

[Асоциацията на семейните медиатори \(Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych\)](#),

Полската асоциация на медиаторите (Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów),

[Център за медиация Партнърс, Полша \(Centrum Mediacji Partners Polska\)](#),

[Полската асоциация за арбитраж \(Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego\)](#),

Медиационният център на Долна Силезия (Dolnośląski Ośrodek Mediacji).

В допълнение някои професионални организации извършват институционализирани дейности за популяризирането на медиацията. Те включват:

[Центърът за медиация към Съвета на адвокатската колегия \(Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej\)](#).

[Центърът за търговска медиация към Националната асоциация на юристите \(Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych\)](#)

Центрове за медиация към някои окръжни асоциации на юристите (Okręgowa Izba Radców Prawnych)

Центрове за медиация към някои окръжни нотариални камари (Okręgowa Rada Notarialna)

Неправителствените организации в рамките на законово установените им задължения, и университетите могат да имат списъци с постоянни медиатори (*stały mediator*). Информация относно списъците и центровете се предоставя от председателите на районните съдилища. Списъците на медиаторите по наказателноправни въпроси и по дела, засягащи непълнолетни, се предоставят от председателите на районните съдилища.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често използвано?

Споровете в редица области могат да бъдат разрешени чрез медиация. Полското право определя, че медиация може да бъде използвана в следните области:

гражданско право

търговско право

трудова право

семейно право

дела, засягащи непълнолетни

наказателно право

съдебно-административни въпроси

Подробна информация относно медиацията може да бъде намерена в [брошури и диплянките, изготвени и разпространявани от Министерството на правосъдието](#).

Понастоящем медиацията е най-широко застъпена в областите на гражданското и наказателното право. През 2011—2012 г. медиацията напредна с най-бързи темпове в областите на семейното и търговското право.

Има ли определени правила, които трябва да се следват?

Медиацията е способ на доброволни начала за разрешаване на спорове и конфликти и се извършва въз основа на:

споразумение за медиация (**извънсъдебна медиация**)

съдебно решение, изискващо медиация (**медиация, посочена със съдебно решение**)

Ако страните не изберат медиатор, съдът има право да им назначи такъв от списък с лица, притежаващи необходимите класификации. По наказателноправни дела и дела, засягащи непълнолетни, съдът назначава медиатора.

Медиацията се урежда, *inter alia*, от Кодекса за наказателното и гражданското производство, Закона за производството по дела, засягащи непълнолетни и Закона за разностите по граждански дела. Приети са също подзаконовни инструменти, които уреждат в подробности процедурата по медиация в различните видове дела.

По отношение на **непълнолетните** законът урежда:

условията, на които трябва да отговарят институциите и лицата, оправомощени да извършват медиационни процедури, регистрацията на институциите и лицата, оправомощени да извършват медиационни производства, обучението на медиаторите,

до каква степен и при какви условия медиаторите имат достъп до материалите по делото,

формата и материалния обхват на доклада за напредъка и резултата от медиационното производство.

Закон за **наказателноправните въпроси** урежда:

условията, на които трябва да отговарят институциите и лицата, оправомощени да извършват медиационни процедури, назначаването и отстраняването на институции и лица, оправомощени да извършват медиационни процедури,

до каква степен и при какви условия институциите и лицата, оправомощени да извършват медиационни процедури, имат достъп до материалите по делото,

Редът и условията на провеждането на медиационната процедура.

При **семеиноправни дела** за медиаторите съществуват допълнителни изисквания по отношение на образованието и опита (психология, педагогическо образование, социология или право, както и практически умения за водене на медиация в случаи, засягащи семейното право).

Наредбата за прилагането урежда въпросите за заплащането и възстановяемите разходи на медиаторите в гражданското производство (вж. долу

— Какви са разходите, свързани с медиацията?)

Информация и обучение

Основна информация относно медиацията в Полша може да бъде намерена на [уебсайта на Министерството на правосъдието](#), включително извадки от правните инструменти, уреждащи медиацията, международните правни инструменти в тази област и [документите и препоръките, изготвени от Съвета за APC](#), както и електронните версии на плакати, публикувани за популяризиране на медиацията. [На него се публикува и актуална информация за дейностите за популяризиране на медиацията](#) и дейностите на национално и регионално равнище във връзка с Международния ден за разрешаване на конфликтите. На уебсайта също е представена [информация, преводи на правни инструменти и примери за най-добри практики от други държави](#).

Въпросите на медиацията са застъпени в общата програма за юридическо образование, както и в обучението на прокурорите и съдиите в Националната школа за магистрати и прокурори (Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury).

Министерството на правосъдието организира обучение за подготовка на медиационни координатори в следните области: комуникации, управление на екипи и работа с медиатори.

Самите медиатори избират курсове измежду тези, предлагани от медиационните центрове, университетите и други организации.

Министерството на правосъдието поддържа статистика в областта на медиацията, включително за:

броя на назначените от съда процедури по медиация,

броя на постигнатите споразумения,

условията на споразуменията (за медиация по наказателноправни въпроси и дела, засягащи непълнолетни),

броя на извънсъдебните медиационни процедури (за медиацията по гражданскоправни въпроси).

Във връзка с проекти по темата в периода 2010 — 2011 г. в съдилищата, провинциалните полицейски участъци и централните за медиация бяха създадени наръчници, материали и брошури с информация за различните видове медиация и използването ѝ на практика. Проведе се също така информационна кампания по телевизията, радиото и рекламни билбордове за повишаване на осведомеността на обществеността по въпросите на медиацията. Министерството на правосъдието редовно актуализира и разпространява брошури, бележки, прикрепени към процесуални документи и плакати, които също могат да свалени безплатно от уебсайта на Министерството.

Вече пета година Полша отбелязва Международния ден за разрешаване на конфликти, а министърът на правосъдието организира национална конференция по въпроса. В допълнение събитието ще бъде отбелязано и с много други по-малки конференции, прояви, семинари и дискусии, които ще се проведат в много градове на регионално и местно равнище.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Информацията, свързана с медиацията, се разпространява безплатно от Министерството на правосъдието. [Проучванията](#) сочат, че медиацията е по-ефективен от гледна точка на разходите начин за решаване на спорове, в сравнение със съдебното производство.

В наказателни дела и дела, засягащи непълнолетни, **страните не заплащат разностите, свързани с медиацията** — те се покриват от държавния бюджет. В другите случаи, **като общо правило, заплащането** подлежи на договаряне между медиатора и страните. Медиаторът обаче може да се съгласи да проведе медиацията безплатно.

По гражданскоправни въпроси разходите се поемат от страните. Обикновено страните си поделят поравно разностите, освен ако не са се споразумели за друго. По отношение на медиационните процедури, започнати въз основа на съдебно решение, заплащането на медиатора по спорове, които не са свързани с недвижима собственост, е 60 PLN (приблизително 15 EUR) за първата сесия и 25 PLN (приблизително 6 EUR) за всяка следваща. Ако производството засяга имуществен спор, заплащането на медиатора представлява 1% от стойността на предмета на спора (не по-малко от 30 PLN (приблизително 7,5 EUR) и не повече от 1 000 PLN (около 250 EUR)). Медиаторът също има право на възстановяване на разностите (например за кореспонденция, телефон и наем на помещения). Към разностите са добавя ДДС.

Ако в резултат на медиацията бъде постигнато споразумение, 75 % от съдебните разноски на страната, която е сезирала съда, ще ѝ бъдат възстановени. В делата за развод и законна раздяла разностите се възстановяват на 100 %.

В случаите на извънсъдебна медиация заплащането на медиатора и възстановяването на разностите му се определят от медиационния център или страните се споразумяват с медиатора преди започването на медиацията. Страните не могат да бъдат освободени от разходите за медиатора, дори и да са освободени от заплащането на съдебните разноски. И при двата вида медиация (съдебна и извънсъдебна) медиаторът може да се откаже от възнаграждението си.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

По гражданскоправни дела, ако страните са постигнали споразумение, то се прилага към протокола. Медиаторът информира страните, че с подписването на споразумението те дават съгласието си то да бъде представено на съда за одобрение. Медиаторът изпраща протокола със споразумението на съда, а на страните — копие от протокола. Съдът своевременно извършва необходимото за одобряването или за придаването на изпълнителна сила на споразумението. Съдът ще откаже да одобри споразумението или да му придаде изпълнителна сила, частично или изцяло, ако то противоречи на закона, на добрите нрави, целта му е да заобиколи закона, ако може да доведе до заблуда или съдържа противоречия в разрез със законните интереси на служителите. Споразумение, получено вследствие на процедура по медиация, което е било одобрено от съда и на което е придадена изпълнителна сила, има правната сила на съдебно решение и подлежи на принудително изпълнение.

Семейноправните въпроси, обхванати в дадено споразумение, могат да се отнасят до помиряването на съпрузите, условията на законна раздяла, въпросите, свързани с родителските права, правото на лични отношения с детето, задоволяването на нуждите на семейството, плащането на издръжка за дете и други членове на семейството и имуществени и жилищни въпроси. След раздялата на родителите или съпрузите, въпроси като издаването на международен паспорт, изборът на образование за детето, контактите с други членове на семейството и управлението на собствеността на детето също трябва да намерят решение под формата на споразумение.

В гражданските дела започването на процедурата по медиация спира давностния срок.

По наказателни дела и дела, свързани с непълнолетни, споразумение, получено вследствие на медиация, не замества съдебното решение и няма обвързваща сила за съда. При все това съдът трябва да уважи съдържанието на решението при приключване на производството. Условията на споразумението могат да обхващат следното: обезщетение да материални и нематериални щети, полагане на общественополезен труд, задължения към увредената страна, задължения към обществото като цяло и т.н.

Последна актуализация: 24/09/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Португалия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е способ за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством който медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Както правителството, така и юристите в Португалия признават предимствата на медиацията.

Към кого да се обърнат?

Португалия има централизиран правителствен орган, който отговаря за регламентирането на медиацията — *Генерална дирекция за правосъдна политика (Direção-Geral da Política de Justiça)*.

Тази генерална дирекция е отдел към Министерството на правосъдието с адрес:

Av. D. João II, Lote 1.08.01-E, Torre H, Pisos 2/3 1990-097 Lisbon.

Данни за контакт:

Е-mail correio@dgpj.mj.pt

Телефон (+351) 217924000,

Факс на (+351) 217924048 или 217924090.

Уебсайтът на генералната дирекция предоставя по-голямата част от наличната информация относно услугите за медиация, както и други методи за алтернативно разрешаване на спорове.

Той не ви обяснява как да откриете медиатор сами, въпреки че разполага със списък с медиатори. След като се вземе решение за медиация в съответствие с правилата, регулиращи публичните услуги за медиация, автоматично се избира медиатор.

В Португалия няма неправителствени организации (НПО), които работят в областта на медиацията. При все това, има частни асоциации, които предоставят услуги по медиация и учебни програми за медиатори.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Използването на медиация е допустимо в различни области.

В Португалия са приети публични мерки за насърчаване на използването на медиация в специфични области на правото, а именно в сферата на семейноправните, трудовите, наказателните, гражданските и търговските въпроси.

Медиацията по семейноправни, трудови и наказателни въпроси има собствена структура с медиатори, специализирани в съответната област.

Гражданската и търговската медиация се извършва като част от съдебен процес в съдилища за иски с малък материален интерес (*Julgados de Paz* — мирови съдилища).

Медиация може да се проведе и извън юрисдикцията на горепосочените съдилища, което обикновено е известно като извънсъдебна медиация.

Този вид медиация обаче не следва същите процедури, както при въпросите от компетентността на *Julgados de Paz*, тъй като в случай че не се постигне споразумение по време на извънсъдебна медиация, процесът не може да бъде отнесен за решаване към съда, както в гражданската и търговската медиация, които са в юрисдикцията на *Julgados de Paz*.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибягването до медиация е изцяло по избор.

Не съществува национален кодекс за поведение на медиаторите. Медиаторите извършват дейността си в съответствие с Европейския кодекс за поведение на медиаторите, с някои правни и административни структури, определящи дейността им и изискванията за упражняване на тази професия. Съществуват насоки за провеждане на заседанията по медиация, за методите, които могат да бъдат използвани, за да се постигне конструктивна комуникация или разбирателство със страните, и за начина, по който медиаторите могат да предлагат споразумения.

Дейността на медиаторите се наблюдава от публична система за медиация. Използваният вид се определя от областта, в която работят.

Публичната система има надзорен комитет, който наблюдава дейността по медиация. Критериите, прилагани по време на обучението на медиаторите, имат за цел да наложат етиката и принципите, определени в Европейския кодекс.

Всяка област на медиация — семейноправна, трудова, наказателна, гражданска и търговска — има своя собствена правна рамка с насоки за осъществяване на медиация.

Понастоящем публичната система за медиация, включително гражданската и търговска медиация, която се извършва пред *Julgados de Paz*, има за цел единствено да разрешава спорове в Португалия, чрез процедурите и приложенията, предвидени в португалското законодателство.

Информация и обучение

Информация можете да намерите в [раздела за медиация](#) на уебсайта на Генерална дирекция за правосъдна политика.

В Португалия се води статистика за използването на медиацията. Генерална дирекция за правосъдна политика поддържа информация за броя проведени заседания по медиация, броя на приключилите със или без достигане на споразумение и продължителността на всяко заседание.

В Португалия няма национален орган за обучение на медиатори, вместо това те се обучават от частни организации. Министерството на правосъдието на Португалия одобрява тези обучителни курсове. За да бъдат одобрени, те трябва да включват определен хорариум, определени практики за преподаване и специфично съдържание на програмата съобразно съответното законодателство.

Частните организации, обучаващи медиатори, които кандидатстват за включване в списъците, съставяни от ГД за правосъдна политика, трябва да отговарят на критериите за обучение. Програмата за обучение гарантира, че те имат компетентността и професионалната правоспособност да уреждат семейноправни, трудови, наказателни и граждански спорове чрез медиация.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Когато даден съд реши да използва медиация при семейни спорове в съответствие с член 147.В от Закона за попечителството, не се събира такса. Такси се заплащат във всички други случаи без изключение, освен когато се предоставя правна помощ.

Когато медиацията се извършва по инициатива на страните, разходите на всяка страна зависят от предмета на спора, както следва:

Семейноправна медиация: всяка страна заплаща такса от 50 евро

Медиация в областта на наказателното право: освободена от такси, когато това е поискано от прокурора или от ответника и ищеца

Трудова медиация: всяка страна заплаща такса от 50 евро

Граждански и търговски въпроси: всяка страна заплаща такса от 25 евро (този вид медиация може да се извърши в *Julgados de Paz* и в този случай таксата се заплаща, ако бъде постигнато споразумение).

Когато страни с финансови проблеми трябва да платят такси, свързани с медиацията, те могат да подадат заявление за правна помощ и да бъдат освободени от такса от компетентния орган (органите по социална сигурност – *Instituto de Segurança Social*).

Полезни връзки

[Генерална дирекция за правосъдна политика](#)

[Съвет за наблюдение на съдилищата за икове с малък материален интерес](#)

Последна актуализация: 29/12/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Румъния

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярката за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Румъния са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

[Съветът по медиация](#), създаден със Закон 192/2006 относно медиацията, отговаря за надзора над медиацията в Румъния. Той е автономно правно звено, което работи в интересите на обществеността и централното му управление е разположено в Букурещ.

Закон 192/2006 осигури законодателната рамка за въвеждане на медиацията и в нея се практикува професията на медиация.

Членовете на Съвета по медиация се избират от медиаторите и се одобряват от [Министерство на правосъдието на Румъния](#).

Главните отговорности на [Съвета по медиация](#) са да взема решения в следните области:

Да определя **стандартите на обучение** в областта на медиацията въз основа на най-добрата международна практика и да съблюдава спазването им от професионалистите;

Да **упълномощава** медиатори и да поддържа и обновява списъка с медиатори;

Да **одобрява програмата за обучение** на медиаторите;

Да **приема Етичния и нравствен кодекс** за упълномощени медиатори, както и разпоредби относно тяхната дисциплинарна отговорност;

Да приема **разпоредба** за организацията и функционирането на Съвета по медиация;

Да дава **предложения** за изменение или съгласуване на законодателство по отношение на медиацията.

Данните за контакт на [Съвета по медиация](#) са:

Адрес: ул. Cuza Vodă № 64, сектор 4, Букурещ (Cuza Vodă Street, 64, sector 4, Bucharest)

Телефон: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Факс: 004 021 330 25 28

Електронни адреси: secretariat@cmediere.ro , Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Националният регистър на професионалните асоциации на медиаторите

[Съветът по медиация](#) е основал [Националния регистър на професионалните асоциации на медиаторите](#). Този регистър включва неправителствените организации, които популяризират медиацията и представляват професионалните интереси на медиаторите.

По-долу има **списък с професионални асоциации**, действащи в сферата на услугите по медиация:

[Асоциация на медиаторите в Букурещ](#) (Asociația Mediatorilor București)

Център на медиаторите в Турда (Asociația Centrul de Mediere Turda)

Асоциация на камарите на медиаторите във Васлуй (Asociația Camera Mediatorilor Vaslui)

Център по медиация във Васлуй (Centrul de Mediere Vaslui)

Асоциация на медиаторите в Галац (Asociația Mediatorilor Galați)

Асоциация на камарите на медиаторите в Яш (Asociația Camera Mediatorilor Iași)

Център по медиация и обществена сигурност в Яш (Centrul de Mediere si Securitate Comunitara Iasi)

[Център по медиация в Крайова](#) (Centrul de Mediere Craiova)

[Асоциация на центрове по медиация в Клуж](#) (Asociația Centrul de Mediere Cluj)

Център по медиация в Нямц (Centrul de Mediere Neamt)

Център по медиация в Сибиу (Centrul de Mediere Sibiu)

[☞ Център по медиация в Костанца](#) (Centrul de Mediere Constanta)

Център по медиация в Алба (Centrul de Mediere Alba)

[☞ Център по медиация в Тимишоара](#) (Centrul de Mediere Timisoara)

Център по медиация и арбитраж в Марамуреш (Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures)

Център по медиация в Бакъу (Centrul de Mediere Bacau)

[☞ Център по медиация в Кълъраш](#) (Centrul de Mediere Calarasi)

[☞ Център по медиация в Яломица](#) (Centrul de Mediere Ialomita)

Регистърът на медиаторите

Съгласно член 12 от Закон 192/2006 **упълномощените медиатори са регистрирани в „Регистър на медиаторите“**, управляван от [☞ Съвета по медиация](#) и публикуван в Държавен вестник на Румъния, част I.

„Регистърът на медиаторите“ е достъпен и на официалните уебсайтове на [☞ Съвета по медиация](#) и на [☞ Министерство на правосъдието](#).

Списъкът на **упълномощените медиатори** съдържа информация за:

Членството им в професионални организации,

Институцията, която са завършили,

Програмата за обучение по медиация, която са посещавали,

Чужди езици, на които могат да извършват медиаторски услуги,

Данните за контакт с тях.

Лицата, които желаят да разрешават споровете си чрез медиация, могат да се свържат с медиатор в рамките на 1 месец след датата на публикуване на „регистъра (списъка) с медиатори“ в сградите на съдилищата и на уебсайта на Министерство на правосъдието.

Съветът по медиация е задължен по закон редовно да актуализира — поне веднъж годишно — **Регистъра (списъка) на медиаторите**, както и да съобщава актуализираната информация на съдилищата, местните държавни органи и Министерство на правосъдието.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Член 2 от Закон 192/2006 позволява на страните да търсят медиация в **спорове, свързани с граждански или наказателни въпроси, семейни въпроси и други сфери на закона**, които са предмет на законови разпоредби. **Потребителските спорове** и други **спорове, предмет на права, от които лицата могат да се откажат**, също могат да бъдат разрешавани чрез медиация. При все това, въпросите, свързани с лични права, и с права, от които лицата не могат да се откажат, не могат да бъдат предмет на медиация.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Използването на медиация е **доброволно**. Страните не са задължени да търсят услуги по медиация и могат да се откажат от медиацията във всеки етап. С други думи, страните са свободни да потърсят други средства за разрешаване на спора във всеки един момент: съдебни процедури, арбитраж. Заинтересованите страни могат да се свържат с медиатор преди да се обърнат към съда и също така по време на съдебни процедури. При все това, различни национални правни разпоредби в сферата на медиацията задължават съдиите в определени случаи да **информират страните за възможността да изберат медиация и предимствата от това**. В други случаи се предлагат редица **финансови стимули** на страните, които изберат медиация или други алтернативни процедури за разрешаване на спорове.

На 17 февруари 2007 г. [☞ Съветът по медиация](#) одобри **Етичния и нравствен кодекс** за медиаторите. Кодексът е обвързващ за всички медиатори, включени в Състава на медиаторите.

Информация и обучение

Уебсайтът на [☞ Съвета по медиация](#) е главният източник на информация за медиацията в Румъния.

Обучението по медиация се провежда единствено от частния сектор, но [☞ Съветът по медиация](#) отговаря за упълномощаването на организациите, които провеждат курсове за обучение, за да гарантират, че всички курсове предлагат обучение с еднакви стандарти.

Списък с **организации, които провеждат програми за обучение**, е включен и на официалния уебсайт на [☞ Съвета по медиация](#).

Курсовете за обучение се провеждат редовно. Понастоящем има програма, която отговаря за **първоначалния курс на обучение за медиатори** (80 часа). Тази програма поставя учебни цели, включва уменията, които трябва да бъдат развити до края на програмата, и образователните методи. 8-те организации, упълномощени от Съвета по медиация, отговарят за разработване на помощен материал и упражнения в съответствие с рамката, наложена от националната програма за обучение.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна; **нивото на заплащане** е предмет на споразумение между частния медиатор и страните.

Понастоящем, местните или националните власти не предоставят правна или финансова помощ за осигуряване на услуги по медиация.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[☞ Директива 2008/52/ЕО](#) създава възможност за отправяне на искане съдържанието на писмено споразумение в резултат от медиация да бъде принудително изпълнено. Държавите-членки съобщават на Комисията кои съдилища или други органи са компетентни да получават такива искания.

Румъния все още не е съобщила тази информация.

Последна актуализация: 10/06/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Словения

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която медиатор помага на страните в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Словения са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Законът за алтернативното разрешаване на съдебни спорове (ZARSS, Официален вестник на Република Словения бр. 97/09 и 40/12 — ZUJF), който беше приет на 19 ноември 2009 г. и влезе в сила на 15 юни 2010 г., налага на първоинстанционните и второинстанционните съдилища да

приемат и прилагат програми за алтернативно разрешаване на спорове, чрез които на страните да се предоставят алтернативни средства за разрешаване на търговски, трудовоправни, семейни и други гражданскоправни спорове. Съгласно тези програми съдилищата са задължени да допуснат страните да използват медиацията в допълнение на останалите форми на алтернативно разрешаване на спорове. Министерството на правосъдието и държавната администрация поддържа [☞ централен указател на медиаторите](#), които работят в съдилищата по програми за алтернативно разрешаване на спорове.

Няколко неправителствени организации (НПО) работят в областта на медиацията:

- [☞ Сдружение на медиаторите в Словения](#) ([☞ указател на медиаторите](#)),
- [☞ Център за медиация към Центъра за правна информация,](#)
- [☞ Сдружение на организациите за медиация в Словения — MEDIOS](#) ([☞ указател на медиаторите](#)).

Съветът за алтернативното разрешаване на спорове е на подчинение на Министерството на правосъдието и държавната администрация. Съветът беше създаден през март 2009 г. като централизиран, независим, експертен орган към министерството, който има координационни и консултативни функции.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често използвано?

Прибягването до медиация е допустимо по граждански, семейни, търговски, трудовоправни и други, свързани с имущество дела, по отношение на спорове, които могат да бъдат решени и уредени от страните. Медиацията е допустима и по други дела, ако това не е изключено по закон. Медиацията се използва най-често по граждански, семейни и търговски дела.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Използването на медиацията е доброволно. Законът за медиацията по граждански и търговски дела (ZMCGZ, Официален вестник на Република Словения бр. 56/08) дава обща уредба на медиацията, т.е. в него е уредена съдебната и извънсъдебната медиация. В него са уредени само основните постановки на производствата по медиация, които иначе представляват саморегулиращи се механизми. Така например той урежда кога започва и свършва медиацията, кой назначава медиатора, основните правила за поведение на медиатора, формата за сключване на споразумението за уреждане на спора, как да се осигури неговото изпълнение и т.н. Страните могат да се отклонят от разпоредбите на закона, с изключение на разпоредбите, уреждащи принципа на безпристрастност на медиатора и действието на медиацията спрямо преклузивните и давностните срокове.

Сдружението на медиаторите в Словения прие [☞ Кодекс за поведение на медиаторите](#), но той се прилага само за членовете на сдружението.

Информация и обучение

Информация относно медиацията и как да се свържете с медиатор може да намерите на уебсайтовете на различни НПО. Такива са:

- [☞ Сдружението на медиаторите в Словения,](#)
- [☞ Сдружението на организациите за медиация в Словения — MEDIOS,](#)
- [☞ Центъра за медиация към Центъра за правна информация.](#)

Обучението на медиаторите се осигурява от различни НПО и от [☞ Центъра за съдебно обучение](#) към Министерството на правосъдието и държавната администрация.

Какви са разностите, свързани с медиацията?

За момента съдебната медиация по силата на Закона за алтернативното разрешаване на съдебни спорове по спорове, възникнали от правоотношения между родители и деца и по трудовоправни спорове поради прекратяване на трудов договор, са безплатни за страните. Страните плащат само услугите на своите адвокати. По всички останали спорове, с изключение на търговските спорове, съдът поема хонорарите на медиатора за първите три часа медиация.

Частните организации определят различни такси за медиация.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Споразумението, постигнато в резултат от медиация, не е пряко изпълнимо само по себе си. Страните обаче могат да се договорят споразумението за решаване на спора да бъде сключено под формата на пряко приложим нотариален протокол, съдебно споразумение или арбитражно решение въз основа на споразумението.

Връзки по темата

- [☞ Сдружение на медиаторите в Словения,](#)
- [☞ Център за медиация към Центъра за правна информация,](#)
- [☞ Сдружение на организациите за медиация в Словения — MEDIOS.](#)

Последна актуализация: 23/03/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Словакия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която медиатор помага на страните в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Словакия са запознати с предимствата на медиацията.

Към кого да се обърна?

На уебсайта на [☞ Министерството на правосъдието на Словакия](#) има [☞ раздел „Медиация“](#), който е само на словашки език.

В коя област прибягването до медиация е допустимо и/или е най-често среща

Към кого да се обърна?

На уебсайта на [☞ Министерството на правосъдието на Словакия](#), има [☞ раздел, посветен на медиацията](#), който е на разположение само на словашки език.

В коя област прибягването до медиация е допустимо и/или е най-често срещано

Механизмите на медиацията са описани в Закон № 420/2004 за медиацията и за изменение на някои закони, който урежда:

извършването на медиация,

основните принципи на медиация, и

организацията и последиците от медиацията.

Този закон се прилага за спорове по граждански, семейни и трудови правоотношения и търговски договори.

Медиацията е извънсъдебно споразумение, чрез което медиаторът се стреми да разреши спор, произтичащ от договорни или други правоотношения. Това е процедура, при която две или повече страни по спора са подпомагани от медиатор да разрешат спора си. Третото изречение на член 99, параграф 1 от изменения Закон № 99/1963 гласи следното: „Ако обстоятелствата по делото позволяват, преди първото заседание и в хода на производството съдът може да покани страните на информативна среща с медиатор от списъка в регистъра на медиаторите, с цел да се направи опит за уреждане на техния спор чрез медиация.“

Информация и обучение

Разделът за [медиация](#) на уебсайта на Министерството на правосъдието на Словакия предоставя информация относно медиацията на словашки език. Повече информация можете да намерите на уебсайта на [Европейската съдебна мрежа](#).

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията е платена услуга. Възнаграждението на медиатора се определя индивидуално и обикновено се основава на почасова тарифа или на фиксирана такса. Медиацията е стопанска дейност и няма фиксирани разходи.

Възможно ли е да се придаде изпълнителна сила на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) позволява на участващите в спора страни да поискат писменото споразумение, постигнато в резултат от медиацията, да бъде принудително изпълнено. Държавите членки съобщават това на съдилищата и на другите органи, компетентни да приемат такива искания.

Медиацията в Словакия е неформална, доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове посредством използването на медиатор. Целта на медиацията е постигането на споразумение, приемливо и за двете страни.

Споразумението, постигнато в резултат на медиационната процедура, трябва да бъде формулирано в писмена форма. То се прилага главно по отношение на участващите в споразумението страни и е задължително за тях. Въз основа на споразумението правоимащата страна може да подаде молба за принудително съдебно изпълнение на решението или за прилагането му, при условие че споразумението е:

съставено под формата на нотариален акт;

одобрено като съдебно помирение от арбитражен орган.

Ако не бъде постигнато споразумение в резултат от медиацията, спорът може да бъде отнесен за решаване към съда.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието на Словакия](#) но?

Механизмите за медиация са описани в Закон № 420/2004 за медиацията, изменящ няколко акта, който, след като бе изменен, регламентира: реда и условията за осъществяване на медиация;

основните принципи на медиацията, и

организацията и последиците от медиацията.

Този закон се прилага при спорове касаещи отношения в областта на гражданското право, семейното право, правото на търговските договори и трудовото право.

Медиацията е извънсъдебно споразумение, при което, с помощта на медиатор, лицата, участващи в медиацията, разрешават спорове, произтичащи от договорни или други законови отношения. Това е процедура, при която две или повече спорещи страни се споразумяват с помощта на медиатор.

Третото изречение на член 99, параграф 1 от изменения Закон № 99/1963 (Граждански процесуален кодекс) гласи: „Когато обстоятелствата по случая го налагат, съдът може, преди започването на първото съдебно заседание или по време на производството, да покани страните да използват медиация, за да разрешат спора си и да се срещнат с регистриран медиатор“.

Информация и обучение

Разделът [„Медиация“](#) на уебсайта на Министерство на правосъдието на Словакия предоставя информация за медиацията на словашки език.

Допълнителна информация ще намерите на интернет страницата на [Европейската съдебна мрежа](#).

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията е платена услуга. Възнаграждението на медиатора е индивидуално и обикновено се изчислява на базата на почасова тарифа или на фиксирана такса. Медиацията е стопанска дейност и няма фиксирани разходи.

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат на медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) позволява на участващите в спора страни да поискат писменото споразумение, постигнато в резултат от медиацията, да бъде принудително изпълнено. Държавите-членки съобщават това на съдилищата и другите органи, компетентни да получават такива искания.

Медиацията е неформална, доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове с помощта на медиатор. Целта на медиацията е да се постигне споразумение, което да е приемливо и за двете страни.

Споразумението, постигнато в резултат на процедурата по медиация, трябва да бъде в писмена форма. То се прилага предимно по отношение на страните по споразумението и е задължително за тях. Въз основа на това споразумение, правоимащата страна може да подаде молба за принудително съдебно изпълнение на решението или за прилагането му, при условие че споразумението е:

съставено под формата на акт, изготвен от нотариус;

одобрено като съдебна спогодба от арбитражен орган.

Ако не бъде постигнато споразумение в резултат от медиацията, спорът може да бъде отнесен за решаване към съда.

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието на Словашката република](#)

Последна актуализация: 18/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Медиация в държавите-членки - Финландия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярката за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи във Финландия са запознати с преимуществата на медиацията.

Към кого да се обърна?

Общото управление, ръководство и надзорна дейност по отношение на медиацията в наказателни и някои граждански дела са задължение на Министерството на социалните въпроси. Държавните областни служби по здравеопазване трябва да гарантират, че медиаторските услуги са достъпни и се изпълняват надлежно във всички части на страната.

Можете да намерите информацията относно медиацията на уебсайта на [Националния институт за здравеопазване и социално подпомагане \(THL\)](#). Медиаторските услуги, които представляват допълнителни услуги, предлагани от съдилищата, се управляват от районните съдилища. Районните съдилища могат да решат дали да започнат процедура по медиация по граждански спорове. Целта на медиацията е да се помогне на страните по спор да намерят решение, което е приемливо и за двете страни. По тази причина резултатите, постигнати чрез медиация, обикновено се базират повече на това, което е разумно да се направи при дадените обстоятелства, отколкото на строгото прилагане на закона. Допълнителна информация за районните съдилища можете да получите от [уебсайта на финландското министерство на правосъдието](#). Има и [брошура за съдебна медиация](#).

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиацията се използва както в граждански, така и в наказателни дела.

Медиацията най-често се използва в граждански спорове, особено когато те са по-маловажни. При все това, не е необходимо всички граждански спорове да бъдат разрешавани чрез медиация вследствие на отнасяне на спор към съда. Потребителските спорове, например, могат да бъдат разглеждани от консултант по потребителски спорове и от **Комисията по жалби на потребителите**. По отношение на наказателните дела обаче съществува специфична процедура за медиация.

Въпросите и споровете по гражданското право, отнесени към общите съдилища, могат да бъдат уреждани чрез медиация, както е посочено в Закона за медиация към съда (Закон 663/2005). Целта на медиацията към съда е спорещите страни сами да постигнат взаимноприемливо споразумение. Предварителните условия за медиация към съда са спорът да е подходящ за медиация и медиацията да е уместно средство предвид исковете на страните. Едната или двете страни по спора могат да подадат писмена молба преди да се обърнат към съда. Молбата трябва да бъде подадена в писмен вид и трябва да посочва предмета на спора и как се разминават позициите на страните. В допълнение, трябва да бъдат предоставени основания за това, че въпросът може да бъде решен чрез медиация.

Помирение (медиация) може да бъде използвано и при граждански дела, по които поне една от страните е физическо лице. Гражданските дела, различни от делата по искове за обезщетение за извършено престъпление, могат обаче да бъдат отнесени за помирение само ако спорът е с маловажен характер, като се вземат предвид предметът на спора и исковете, предявени по делото. Това, което законът предвижда за помирението при наказателни дела, се прилага, когато това е уместно, за помирението при граждански дела.

Помирение може да бъде осъществено между страни, които лично и доброволно са изразили своето съгласие за постигането на помирение. Те трябва да бъдат в състояние да разберат неговото значение, както и решенията, до които се достига чрез процеса на помирение. По тази причина, преди страните да се съгласят на помирение, те трябва да получат разяснение на техните права във връзка с помирението, както и за позицията им по време на процеса на помирение. Всяка от страните има право да оттегли своето съгласие във всеки момент от процеса на помирение.

Непълнолетните лица трябва да дадат лично своето съгласие за помирение. В допълнение, за участието на непълнолетно лице в помирението е необходимо съгласието на неговия/нейния настойник или други законни представители. Недееспособните пълнолетни лица могат да участват в помирението, ако разбират значението на делото и ако дадат личното си съгласие за осъществяване на процеса.

Помирение може да се използва и при дела за престъпления, които са определени като отговарящи на условията за помирение, като се вземат предвид естеството и начина на извършване на престъплението, взаимоотношенията между заподозряното лице и жертвата и другите подробности, свързани с престъплението като цяло. Престъпленията, в които жертви са непълнолетни лица, не трябва да бъдат отнасяни за помирение, ако жертвата има нужда от специална защита поради естеството на престъплението или заради неговата/нейната възраст.

Службите за медиация получават искания за медиация и си сътрудничат с различни органи по време на процеса на медиация. Всеки спор, по отношение на който се използва медиация, се поверява на доброволен медиатор, избран от професионалисти, работещи в службата за медиация. Медиаторите се заемат със спорове, по отношение на които се използва медиация, и със свързаните с тях практически въпроси в сътрудничество със службата за медиация. Персоналът на службата ръководи и осъществява надзорна дейност върху работата на медиаторите.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

При наказателните дела помирение може да бъде осъществено само между страни, които лично и доброволно са изразили своето съгласие за помирение и са в състояние да разберат неговото значение и решенията, до които се достига по време на процеса на помирение. При граждански дела (медиация към съда), за започването на медиация е необходимо съгласието на всички страни.

Във Финландия съществува национален етичен кодекс за медиатори, включващ секторни етични кодекси за медиатори-специалисти в различни области (например медиатори по семейно право, медицинско право, строително право).

Информация и обучение

Брошура за съдебна медиация към съда е достъпна на уебсайта на [Финландското министерство на правосъдието](#).

Националният институт за здравеопазване и социално подпомагане (THL) организира обучение за медиатори.

Институтът също така събира статистическа информация за медиацията по наказателни и граждански дела, наблюдава и проучва медиаторските дейности и координира дейностите за развитие в тази област. Тази дейност се извършва с подкрепата на **Консултативния съвет по медиация по наказателни и граждански дела**.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията по наказателни дела е безплатна услуга. Тя позволява на жертвата и на извършителя на престъплението да се срещнат с безпристрастен медиатор, за да обсъдят психическите и физическите щети, нанесени на жертвата, и за да обсъдят мерки за компенсиране на вредата (Закон 1016/2005).

Медиацията води до по-ниски разходи за съответните страни в сравнение със съдебен процес. Всяка от страните заплаща само своите разходи и не е задължена да заплаща разходите на срещнатата страна. Ако страните пожелаят това, те могат да ангажират юридически съветник. Също така е възможно всяка от страните да подаде молба за правна помощ в служба за правна помощ.

При съдебната медиация, съдия от районния съд изпълнява функцията на медиатор. Медиацията при спорове е всъщност една от обичайните функции на съдиите. Ако делото изисква специални знания в определена област, медиаторът може, със съгласието на страните, да ангажира помощник, чийто хонорар се заплаща от страните.

За съдебната медиация се заплаща такса, както за всички други услуги, извършвани от съда.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Директива [2008/52/ЕО](#) дава възможност на лицата, които участват в даден спор, да изискват принудителното изпълнение на писмено споразумение, постигнато чрез медиация. Държавите-членки ще съобщят на Комисията кои са съдилищата и другите органи, които са компетентни да получават такива искания.

Финландия все още не е съобщила тази информация.

Връзки по темата

 [брошура за съдебна медиация](#), [Уебсайт за медиация \(Национален институт за здравеопазване и социално подпомагане \(THL\)\)](#)

Последна актуализация: 14/10/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Медиация в държавите-членки - Швеция

Ако сте страна по гражданскоправен спор, защо не се опитате да го разрешите чрез медиация вместо да го отнасяте пред съда? Медиацията е способ за алтернативно решаване на спорове, при който медиатор помага на страните по даден спор да постигнат споразумение. Както държавата, така и юристите в Швеция са запознати с предимствата на медиацията. Тя може да се използва и по наказателни дела, но не представлява наказание за извършеното престъпление и никога не може да замени съдебното производство. Целта на медиацията по наказателни дела е да спомогне за осъзнаване от страна на извършителя на последиците от престъплението и да даде възможност на жертвата да се справи психологически с преживяното.

Медиация по граждански дела

Към кого да се обърна?

Няма централен орган, натоварен с регламентирането на медиацията. За информация, свързана с нея, обаче можете да се обърнете към [Националната администрация на съдилищата \(Domstolsverket\)](#). Тя е изготвила и списък с лицата, заявили готовност да бъдат съдебни медиатори, като той е на разположение на интернет сайта <http://www.domstol.se/>.

По търговскоправни въпроси услуги по медиация се осигуряват от [Търговската камара на Стокхолм \(Stockholms handelskammare\)](#) и от [Търговско-промишлената камара на Западна Швеция \(Västsvenska industri- och handelskammaren\)](#).

Кога може да се прибягва до медиация и/или в кои области тя се използва най-често?

Медиацията е допустима в множество области, но най-често към нея се прибягва във връзка с гражданскоправни въпроси. Възможно е услугите на медиатор да се потърсят и в рамките на съдебното производство.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Прибягването към медиация е напълно доброволно. Няма специфични разпоредби като кодекси за поведение на медиаторите.

Информация и обучение

Няма специфична информация относно обучения, свързани с провеждането на медиация, и няма национален орган за обучение на медиатори.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията не е безплатна; заплащането зависи от споразумението между частния медиатор и страните. Разходите за медиация се поделят поравно между страните.

Медиация по наказателни дела

Към кого да се обърна?

От 1 януари 2008 г. всички местни власти в Швеция са длъжни да предлагат провеждане на медиация, ако престъплението е извършено от лице на възраст под 21 години. Както общинските власти, така и полицията могат да поемат инициативата да попитат извършителя дали желае да участва в процедура по медиация.

Кога може да се прибягва до медиация и/или в кои области тя се използва най-често?

Медиация може да се проведе независимо от възрастта на извършителя, на всеки стадий от съдебното производство. Законодателството в тази област не определя максимална възраст, но от 1 януари 2008 г. всички местни власти в Швеция са длъжни да предлагат провеждане на медиация, ако престъплението е извършено от лице на възраст под 21 години.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Медиацията по наказателноправни въпроси не е част от наказанието. За нея се прилагат следните условия:

тя трябва да е доброволна и за двете страни;

престъплението трябва да е докладвано пред полицията и извършителят трябва да е признал вината си;

медиацията трябва да е подходящ способ, предвид обстоятелствата по случая.

Информация и обучение

Съгласно закона, назначаваните за медиатори трябва да са компетентни и честни. Те трябва също така да бъдат безпристрастни.

Допълнителна информация за медиацията може да бъде предоставена от местните власти или от Националния съвет за превенция на престъпността (*Brottsförebyggande rådet*).

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Медиацията е безплатна както за жертвата, така и за извършителя.

Последна актуализация: 18/03/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Англия и Уелс

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярка за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която неутрален медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Англия и Уелс са запознати с предимствата на медиацията и са ангажирани в насърчаването и използването на медиацията за разрешаването на спорове като съдебна алтернатива в подходящи случаи. Вашият случай може отговаря на критериите за получаването на правна помощ (ако отговаря на съответните критерии за допустимост).

Към кого да се обърна?

Министерството на правосъдието отговаря за политиката на гражданска и семейна медиация, включително за нейното насърчаване, единствено за територията на Англия и Уелс.

Гражданска медиация

За да се гарантира качеството на отнесената от съда медиация по граждански спорове (с изключение на семейните спорове под юрисдикцията на Англия и Уелс), Министерството на правосъдието и Съдебната служба на Нейно величество (Her Majesty's Courts and Tribunals Service) създадоха два процеса за гражданска медиация, чрез които страните могат да разрешат своя спор в зависимост от цената на иска. Службата за медиация по искове с малък материален интерес е вътрешноведомствена и се администрира от Съдебната служба на Нейно величество. Тя разглежда случаи с малък материален интерес, обикновено под 10 000£. По искове с по-висока цена, над 10 000£, Министерството на правосъдието работи съвместно със [Съвета за гражданска медиация \(Civil Mediation Council\)](#) (СМС) за въвеждане на схема за акредитация, чрез която организации, предоставящи медиация, могат да кандидатстват за включване в указателя по гражданска медиация и съдилищата да препращат страни по даден спор към тях, в подходящите случаи. СМС е организация, представляваща граждански и търговски медиатори.

Семейна медиация

По отношение на семейните спорове, медиацията е саморегулирана, като включва няколко членски организации или акредитационни органи, към които медиаторите са присъединени. Тези органи са се обединили в [Съвет за семейна медиация \(Family Mediation Council\)](#) (FMC), чиято цел е хармонизиране на стандартите в областта на семейната медиация. Друга функция на FMC е да представлява членуващите в него организации и практикуващите семейна медиация в отношенията на професията с правителството.

FMC е неправителствен орган и играе много важна роля сред членуващите в него организации, като всички те са неправителствени организации /сдружения и учредители на FMC. Най-важните от тях са:

Група за алтернативно разрешаване на спорове (ADR Group)
Асоциация на семейните медиатори (Family Mediators Association)
Национална служба за семейна медиация (National Family Mediation)
Събрание на семейните медиатори (College of Family Mediators)
Служба за разрешаване на спорове (Resolution)
Обществото на юристите (The Law Society).

За момента правителството не възнамерява да сформира регулаторен орган в областта на семейната и гражданскоправната медиация.

Можете да намерите акредитиран медиатор в областта на гражданската медиация в указателя по гражданска медиация, който се намира на следния [вебсайт](#). В указателя можа да потърсите медиатор, който предоставя услуги в близост до вас. Цената на медиацията е фиксирана такса, която се основава на цената на иска. За страни, които не могат да си позволят да платят таксата и които отговарят на съответните условия, е предвидена безплатна медиация, предоставяна от LawWorks. С LawWorks можете да се свържете на телефон **01483 216 815** или чрез [вебсайта на LawWorks](#).

Медиатор, предоставящ услуги в областта на семейната медиация, може да намерите на [вебсайта на GovUK](#) (предишното му наименование бе DirectGov) на : [търсачка за семейна медиация \(Family Mediation Service Finder\)](#). Моля обърнете внимание, че телефонната линия за оказване на помощ за семейна медиация (Family Mediation Helpline) вече не съществува.

Повече информация за правната помощ и дали изпълнявате критериите за получаването ѝ можете да получите на новата страница за информацията относно правната помощ на [вебсайта на Gov.UK](#) в рубриката [правна помощ](#).

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Медиация може да се използва за разрешаването на широк кръг проблеми от ежедневието, засягащи гражданското и търговското право, като жилищни спорове, трудови спорове, спорове на работното място, искове с малък материален интерес, искове за погасяване на дългове, въпроси за границите между имоти, въпроси в областта на трудовоправните отношения, спорове от договорното право, искове за понесени телесни повреди и искове за виновна небрежност, както и колективни спорове, свързани с вдигане на шум или оказан тормоз.

Медиацията може да бъде използвана и при семейни спорове, включително развод, разтрогване на гражданско партньорство, молби по Закона за децата, включително за определяне на личните отношения между родителите и децата. Не е ограничена до бивши партньори или съпрузи. Например бабите и дядовците могат да прибягнат до семейна медиация, за да се опитат да постигнат споразумение по отношение на личните си отношения с техните внуци.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

Процедура за гражданска медиация

Гражданската медиация не се регулира чрез закон, нито представлява предварително условие за започването на съдебно производство. Въпреки това, страните по граждански дела следва да разгледат сериозно възможността за медиация преди да се обърнат към съда.

Правилата за гражданско съдопроизводство (CPR) регулират практиката и процеса в гражданските отделения на Апелативния съд, Висшия съд и окръжните съдилища. CPR съдържа процесуален кодекс, чиято най-важна цел е да помага на съдилищата за справедливото разглеждане на делата. Част от тази най-важна цел изисква активна обработка на делата от страна на съда. Това включва насърчаване на страните да използват процедура за алтернативно разрешаване на спорове, в случай че съдът счете това за уместно, и съдействие за използването на подобна процедура.

Докато медиацията остава изцяло доброволна, правилата за гражданско съдопроизводство определят факторите, които трябва да се вземат предвид при определяне на размера на разноските, които ще бъдат присъдени. Съдът е длъжен да се съобрази с положените усилия, при наличие на такива, преди и по време на процедурните действия в опита за разрешаване на спора. Съответно, ако спечелилата страна преди това е отхвърлила разумно предложение за медиация, съдията може да вземе решение, че загубилата делото страна не е длъжна да заплати съдебните разходи на спечелилата делото страна.

Процедура за семейна медиация

В момента семейната медиация представлява изцяло доброволен процес. От 2011 г. насам всички потенциални ищци (не само тези, получаващи публични средства) трябва да разгледат възможността за използването на медиация като отидат на информационна среща по въпросите на медиацията, преди да могат да подадат съдебен иск по силата на [☞ Протокола на председателя за досъдебната процедура](#). Евентуалният ответник също следва да присъства, ако е поканен. Ако ищецът реши да заведе дело, той трябва да приложи формуляр FM1 към иска си, за да покаже, че е освободен от изискването за присъствие на информационна среща, че е присъствал на такава и е било счетено, че медиацията не е подходяща в случая, или че е присъствал на медиация, която е завършила неуспешно или не е разрешила всички проблеми.

В отговор на препоръката от Доклада за семейно правосъдие, правителството въведе разпоредба в Проектозакона за децата и семейството от февруари 2013 г., с която препоръката за присъствие на информационна среща по въпросите на медиацията се превръща в законово изискване (с ограничени основания за освобождаване, като например доказателства за наличие на домашно насилие).

Прилагането на формуляр FM1 към иска също се превръща в законово задължение. Очаква се законът да влезе в сила и тези разпоредби да започнат да се прилагат през пролетта на 2014 г.

Също както при [Правилата за гражданско съдопроизводство](#), [Правилата за семейно съдопроизводство](#) (подробен набор от правила, които се отнасят до съдопроизводството) насърчават прилагането на методи за алтернативно разрешаване на спорове (ADR).

Поддържане на професионални стандарти

В Англия и Уелс няма национален кодекс на поведение специално за медиаторите. Въпреки това, за да получи акредитация от CMC, гражданският медиатор е длъжен да спазва кодекс на поведение – за модел е използван [☞ Етичният кодекс на ЕС \(EU Code of Conduct\)](#). Професията е саморегулираща се и правителството не участва в насърчаване на спазването на доброволни кодекси.

Всички членове учредители на FMC са задължени да гарантират, че техните членове (практикуващите семейна медиация) спазват [☞ Етичния кодекс на FMC \(FMC Code of Conduct\)](#).

Информация и обучение

Информация относно медиацията в гражданския процес, предлаганите услуги и техните цени може да бъде намерена на уебсайта на правителството на адрес [☞ Министерство на правосъдието: гражданска медиация](#).

Указателят по гражданска медиация разполага с търсачка, чрез която е възможно да се намери медиатор, предоставящ услуги на място, удобно за страните. Уебсайтът на CMC и уебсайтовете на организациите, участващи в CMC, предоставят допълнителна информация относно медиацията и услугите по медиация.

Търсачката на услуги в областта на семейната медиация предоставя възможността за намиране на медиатор в близост до местожителството на потребителя. Уебсайтът на организациите, членуващи във FMC, предоставя допълнителна информация относно медиацията и услугите по медиация.

В Англия и Уелс няма национален орган за подготовка на медиатори. Гражданските медиатори се обучават от частния сектор, който се саморегулира. Професията е саморегулираща се и се занимава с обучението на своите членове.

Семейните медиатори произлизат от различни среди, включително от сферата на правните, терапевтичните и социалните услуги, и не съществуват правно изискване те да притежават някаква специална подготовка. Различните членски/акредитационни организации обаче поддържат свои собствени образователни и професионални стандарти, които включват и изискване за подготовка. От медиаторите, които са обвързани с договор да предоставят публично финансирана медиация, се очаква да достигнат до особено висок стандарт на акредитация и обучение, за да могат да провеждат първоначалната информационна среща по въпросите на медиацията и самата медиация.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Разходите за медиация варират в зависимост от медиатора и като цяло не се регулират от държавата. По въпросите от граждански характер разходите за медиация са свързани и със стойността на предмета на спора и времето, необходимо за да бъде извършена медиацията. Цените за предоставянето на медиация посредством онлайн указателя по гражданска медиация могат да бъдат намерени на уебсайта на Министерството на правосъдието. Благотворителната организация LawWorks предоставя безплатна медиация, за тези които не могат да си позволят да заплатят за нея. С LawWorks можете да се свържете на телефон **01483 216 815** или чрез [☞ уебсайта на LawWorks](#).

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[☞ Директива 2008/52/ЕО](#), приложена в Обединеното кралство със Законите за трансгранична медиация (директива на ЕС) от 2011 г. (SI 2011 № 1133) позволява на лицата, които участват в даден трансграничен спор, в който едната от страните пребивава в държава членка по време на възникване на спора, да изискват принудителното изпълнение на писмено споразумение, постигнато чрез медиация. Държавите членки съобщават на Комисията кои са съдилищата и другите органи, които са компетентни да получават такива искания.

Подробности относно компетентните съдилища в Англия и Уелс са достъпни на уебсайта на [☞ Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#).

Страните по граждански спорове, които са постигнали споразумение помежду си посредством медиация, могат да подадат молба до съда да придаде правообвързваща сила на това споразумение. Ако съдът потвърди споразумението, то става правообвързваща и изпълнима заповед (consent order), в случай че съдът бъде удовлетворен по отношение на справедливостта на конкретното споразумение.

Страните по семейни спорове, които постигнат споразумение помежду си с помощта на своите юридически съветници или чрез медиация, могат да се обърнат към съда с молба да придаде на тяхното споразумение силата на правно задължаваща съдебна заповед (consent order), в случай че съдът бъде удовлетворен по отношение на справедливостта на конкретното споразумение. Това е по-вероятно да се използва в случаите на финансови споразумения, отколкото на такива, уреждащи въпросите, свързани с деца.

Полезни връзки

[☞ Съвет за гражданска медиация \(Civil Mediation Council\)](#), [☞ Съвет за семейна медиация \(Family Mediation Council\)](#), [☞ Указател за гражданска медиация](#), [☞ търсачка за семейна медиация \(Family Mediation Service Finder\)](#), [☞ Етичният кодекс на ЕС \(EU Code of Conduct\)](#), [☞ Етичен кодекс на FMC \(FMC Code of Conduct\)](#), [☞ Медиация LawWorks](#)

Последна актуализация: 13/06/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са

преведени.

Медиация в държавите-членки - Северна Ирландия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите вашия спор чрез медиация? Това е мярката за алтернативно разрешаване на спорове (АРС), посредством която медиатор помага на участниците в спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Северна Ирландия са запознати с предимствата на медиацията.

Нито едно правителствено ведомство в Северна Ирландия не е отговорно за извършването на медиаторските услуги. При все това, съществуват организации, които предоставят схеми за медиация и консултация.

Към кого да се обърна?

[Обществото на юристите на Северна Ирландия \(Law Society of Northern Ireland\)](#) е разработило [услуга за разрешаване на спорове \(dispute resolution service\)](#) по алтернативен начин, за да предоставя медиаторски услуги при разрешаването на спорове. Прилагането на тази услуга не се ограничава единствено до спорове, отнесени за разрешаване по съдебен ред, а може да бъде използвана и на всеки етап от спора.

Услугата за разрешаване на спорове (dispute resolution service) се извършва от състав от юристи и адвокати, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции, които са обучени и официално упълномощени да действат като медиатори от името на страните по споровете.

Други доброволчески организации като например [Relate](#) и [Barnardos](#) предоставят няколко консултантски и медиаторски услуги за семейни проблеми. [Агенцията за трудови отношения \(Labour Relations Agency\)](#) предлага арбитражна схема за спорове, свързани с трудова заетост.

В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Основните области, в които се прибягва до медиация, са спорове от граждански/търговски, семеен, трудов характер и при спорове между общности.

Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?

В съдебната система на Северна Ирландия липсва каквато и да било система за медиация, базирана в съдилищата. При все това има вероятност съдилищата да разрешат отсрочване на дела, когато съществува възможност въпроса да бъде разрешен чрез медиация — [Съдебна служба на Северна Ирландия](#)

[Обществото на юристите на Северна Ирландия](#) определя правилата и процедурите за извършване на услугите за разрешаване на спорове.

Информация и обучение

Членовете на състава от юристи и адвокати, имащи право да пледират във висши съдебни инстанции, които са членове на състава за разрешаване на спорове, са обучени и официално упълномощени от Обществото на юристите.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Разходите за медиация варират в зависимост от медиатора и не се регулират от държавата.

Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

Споразумение, постигнато посредством медиация и подписано от страните, ще бъде приемано от съдилищата за разрешение на съдебен спор. Освен това, ако не съществува какъвто и да било съдебен спор, това споразумение може да бъде приведено в изпълнение като обвързващ договор между страните.

Връзки по темата

[Общество на юристите на Северна Ирландия \(Law Society of Northern Ireland\)](#)

[Услуга за разрешаване на спорове \(Dispute Resolution Service\)](#)

[Relate](#)

[Barnardos](#)

[Агенцията за трудови отношения \(Labour Relations Agency\)](#)

Последна актуализация: 06/03/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Медиация в държавите-членки - Шотландия

Вместо да се обръщате към съда, защо не се опитате да разрешите спора си чрез медиация? Това е мярката за алтернативно разрешаване на спорове (ADR), при която медиатор помага на страните по спора да постигнат споразумение. Правителството и практикуващите юристи в Шотландия са запознати с потенциалните предимства на медиацията.

В рамките на Обединеното кралство юрисдикцията на Шотландия има специфична организация и разпоредби по отношение на медиацията.

Към кого да се обърна?

За политиката в областта на медиацията в Шотландия отговаря Отдел „Правна система“ (*Legal System Division*) към Дирекция „Конституция, право и съдилища“ (*Constitution, Law and Courts Directorate*) на правителството на Шотландия.

Адреси, свързани с медиацията:

Scottish Mediation Network — SMN (Мрежа за медиация на Шотландия), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

SACRO (Safeguarding Communities Reducing Offending) (Защита на обществото чрез намаляване на престъпността), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN

Scottish Community Mediation Network 21 (Мрежа за обществена медиация на Шотландия) Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE.

Relationships Scotland: 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

В кои области се допуска прибягване до медиация и/или в кои области тя е най-често срещана?

Прибягването до медиация е допустимо във всички области на правото. Най-често се прилага при семейни конфликти и съседски спорове. Тя се използва все повече и при търговски и стопански спорове. Медиацията трябва да се предлага при спорове, свързани с **необходимост от допълнително подпомагане**, а постигането на помирение трябва да е възможно по **искове за дискриминация, основана на увреждане на лицето**. **Необходимо ли е да бъдат следвани специфични правила?**

В Шотландия за новопоявилата се професия на медиатор няма задължителна правна уредба. От друга страна, провеждането на медиация не е предварително условие за образуване на определени видове съдебни производства. Тя е изцяло доброволна.

Все пак в Шотландия има **кодекс за поведение** при медиация. В него се вземат под внимание различните области на специализация, например семейно право, медицина и строителство. Правителството на Шотландия подкрепя работата на SMN и разработването на [Регистър за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Register\) \(SMR\)](#). Всички членове на SMN са задължени да спазват кодекса за поведение при медиация в Шотландия. Медиаторите и услугите по медиация, включени в SMR, могат да се подчиняват и на по-високи стандарти. Уебсайтовете и на двете инициативи предлагат безплатен достъп и се ползват с добра посещаемост, а медиаторите трябва да спазват кодекса за поведение, ако искат имената им да бъдат поместени на тези сайтове.

Как можете да получите достъп до информацията относно медиацията

Информацията относно медиацията може да бъде намерена на уебсайта на [Мрежата за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Network\) \(SMN\)](#), а [Регистърът за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Register\) \(SMR\)](#) предоставя информацията относно намирането на медиатор в Шотландия. И двата уебсайта са достъпни за широката общественост и предлагат безплатен достъп до цялата информация.

[Регистърът за медиация на Шотландия](#) е независим регистър на медиатори и услуги по медиация. Този уебсайт предоставя безплатен достъп до информацията за лица, които практикуват всички видове медиация. Регистърът се администрира от [Мрежата за медиация на Шотландия \(SMN\)](#).

Данните на сайта се актуализират от медиаторите поне веднъж годишно.

Целта на Регистъра за медиация на Шотландия е да вдъхне увереност на хората в професионалните умения на медиаторите, които те избират, като гарантира, че те отговарят на минимални стандарти. Тези [стандарти](#) се определят от независим [Съвет по стандартите \(Standards Board\)](#). Медиаторите, които са вписани в SMR, могат да се наричат [Регистриран медиатор за медиация в Шотландия \(Scottish Mediation Registered Mediator\)](#) и използват логото на SMR до името си.

След като [регулаторна организация](#) удостовери, че определен медиатор отговаря на допълнителните секторни стандарти на организацията, до данните за медиатора в регистъра може да бъде поставен допълнителен „отличителен знак“ от тази организация.

Информация и обучение

От 2004 г. насам мрежата SMN предоставя „карта на медиацията“ (*mapofmediation*) на своя уебсайт. Представянето на информацията е било подобрявано няколко пъти — дейност, финансирана от правителството на Шотландия. Линкът към мрежата се посочва в множество брошури и интернет сайтове. В момента той е свързан с Регистъра за медиация на Шотландия, за да се предостави единно място за търсене на квалифициран медиатор.

Службата SMN приема също така телефонни запитвания, които се пренасочват към подходящите служби по медиация.

В SMR се посочват квалификациите на медиатора, така че страните по спора да бъдат по-добре информирани, когато избират медиатор.

В Шотландия има **програми за обучение** за различни сфери на медиация. Всички те са с продължителност поне 30 часа и следва да включват обучение по:

- принципи и приложение на медиацията;
- етапи в процеса на медиация;
- етика и ценности на медиацията;
- правен контекст на споровете (ако има такъв);
- комуникационни умения от полза при медиация;
- умения за водене на преговори и тяхното приложение;
- последствия от конфликта и начини за справянето с тях;
- разнообразие.

Какви са разходите, свързани с медиацията?

Разходите за медиация варират в зависимост от доставчика на услугата и не са регулирани от държавата.

Медиацията по принцип е **безплатна** за отделния потребител, когато споровете се отнасят до деца, съседски и обществени конфликти, необходимост от допълнително подпомагане и помиряване при дискриминация, основана на увреждане на лицето.

Таксите за частните медиатори са от 200 GBP до 2000 GBP или повече на ден.

Възможно ли е принудително изпълнение на споразумение, постигнато в резултат от медиация?

[Директива 2008/52/ЕО](#) позволява на страните по спора да поискат да се придаде изпълнителна сила на постигнатото в резултат на медиация писмено споразумение. Държавите членки уведомяват за това съдилищата и другите органи, компетентни да приемат такива молби.

Връзки по темата

[Мрежа за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Network\)](#), [Регистър за медиация на Шотландия \(Scottish Mediation Register\)](#), [Стандарти](#), [Регистриран медиатор за медиация в Шотландия \(Scottish Mediation Registered Mediator\)](#), [Регулаторна организация](#)

Последна актуализация: 11/10/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.